

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z.ú.

Žižkova 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Miloslav Klášterka, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Trestné činy v silniční dopravě řešené ve zkráceném přípravném řízení Doprávními inspektoráty Krajského ředitelství Policie Středočeského kraje

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Road Traffic Crimes Solved in the Shorted Criminal Proceedings Traffic Inspectorates of the Regional Directorate of the Central Bohemia Police

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): JUDr. František Skabalík,

Datum zadání bakalářské práce: 1 říjen 2018

CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE: Cílem práce je shrnout celek zkráceného přípravného řízení, rozebrat nejběžnější trestné činy v silniční dopravě, včetně obsahu spisové dokumentace a forem dokazování ve zkráceném přípravném řízení a pomocí dotazníkového šetření porovnat různé postupy Doprávních inspektorátů Krajského ředitelství policie Středočeského kraje v trestním řízení.

Student: Miloslav Klášterka, DiS.	26. 10. 2018	<i>podpis</i>
Vedoucí práce: JUDr. František Skabalík	26. 10. 2018	<i>podpis</i>

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	26. 10. 2018	<i>podpis</i>
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	26. 10. 2018	<i>podpis</i>
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	26. 10. 2018	<i>podpis</i>

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**TRESTNÉ ČINY V SILNIČNÍ DOPRAVĚ ŘEŠENÉ VE
ZKRÁCENÉM PŘÍPRAVNÉM ŘÍZENÍ DOPRAVNÍMI
INSPEKTORÁTY KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE
STŘEDOČESKÉHO KRAJE**

Autor práce: Miloslav Klášterka, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. František Skabalík

Katedra: Právních oborů a bezpečnostních studií

2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce – v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS a v tištěné podobě knihovnou VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

Miloslav Klášterka, DiS.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Františku Skabalíkovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KLÁŠTERKA, M. *Trestné činy v silniční dopravě řešené ve zkráceném přípravném řízení Dopravními inspektoráty Krajského ředitelství policie Středočeského kraje: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2019. 67 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. František Skabalík

Klíčová slova: trestný čin, zkrácené přípravné řízení, alkohol, zákaz činnosti, zranění, dopravní nehoda

Tato bakalářská práce se zabývá zkráceným přípravným řízením jako celkem, jeho základními pojmy, znaky a rozbohem nejčastějších trestných činů v silniční dopravě. Dále jsou zde okrajově rozebrány základní znaky trestního práva, které mají vztah k uvedené problematice. V dalších kapitolách jsou uvedeny základní možnosti dokazování a obsah spisové dokumentace jednotlivých trestných činů v silniční dopravě. Praktická část práce popisuje různé postupy při šetření trestných činů v dopravě jednotlivými Dopravními inspektoráty Policie ČR v rámci Středočeského kraje.

S těmito trestnými činy se setká téměř každý běžně sloužící policista, a proto se autor snažil srozumitelnou cestou popsat jejich znaky, průběh jejich šetření a rozdíly ve zpracování jednotlivých skutků. V přílohách jsou pak uvedeny základní vzorové dokumenty, které tvoří každý trestní spis těchto trestných činů.

ABSTRACT

KLÁŠTERKA, M. *Road Traffic Crimes Solved in the Shorted Criminal Proceedings Traffic Inspectorates of the Regional Directorate of the Central Bohemia Police: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2019. 67 p. Supervisor: JUDr. František Skabalík

Key words: crime, shortened preparatory procedure, alcohol, activity ban, injury, traffic accident

This bachelor thesis deals with shortened preliminary proceedings as a whole, its basic terms, features and analysis of the most common crimes in road transport. There are also marginally analyzed the basic features of criminal law that have a relationship on this issue. In the following chapters there are given the basic possibilities of proving and content of documentation of individual crimes in the road transport. The practical part of the thesis describes various procedures for investigation of transport crimes by individual Transport Inspectorates of the Czech Police in the Central Bohemian Region.

Almost every commonly used police officer encounters these crimes and therefore the author tried to describe in a comprehensible way their characters, the course of their investigation and the differences in the processing of individual acts. The annexes then set out the basic model documents that make up each criminal file of these crimes.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce.....	9
2 Základní pojmy trestního práva, prameny trestního práva.....	10
2.1 Prameny trestního práva.....	10
2.2 Základní pojmy trestního práva.....	10
2.2.1 Pojmy trestního práva hmotného.....	11
2.2.2 Pojmy trestního práva procesního.....	15
3 Pojem zkrácené přípravné řízení.....	18
3.1 Sdělení podezření.....	18
3.2 Výslech podezřelého.....	19
3.3 Skončení zkráceného přípravného řízení.....	21
3.3.1 Podání návrhu na potrestání soudu.....	22
3.3.2 Odložení věci, odevzdání věci.....	22
3.3.3 Podmíněné odložení podání návrhu na potrestání.....	23
4 Přečin Ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 trestního zákoníku.....	25
4.1 Znění z trestního zákoníku.....	25
4.2 Rozbor skutkové podstaty.....	25
4.3 Pojem ovlivnění návykovou látkou.....	26
4.4 Způsoby řešení přečinu Ohrožení pod vlivem návykové látky.....	28
4.4.1 Zjištění skutku při běžné, nebo cílené silniční kontrole.....	28
4.4.2 Způsobení dopravní nehody pod vlivem alkoholu.....	29
4.4.3 Řízení hromadného dopravního prostředku.....	30
4.4.4 Recidiva.....	31
5 Přečin Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 trestního zákoníku.....	32
5.1 Znění z trestního zákoníku.....	32
5.2 Rozbor skutkové podstaty.....	33

5.3 Způsob řešení přečinu Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání.....	34
5.3.1 Zjištění skutku při silniční kontrole	36
5.3.2 Maření výkonu úředního rozhodnutí s dopravní nehodou	37
6 Přečin Ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 148 trestního zákoníku	39
6.1 Znění z trestního zákoníku	39
6.2 Rozbor skutkové podstaty	39
6.3 Způsob řešení přečinu Ublížení na zdraví z nedbalosti	40
7 Způsoby dokazování ve zkráceném přípravném řízení.....	42
8 Obsah spisové dokumentace trestního spisu ve zkráceném přípravném řízení	45
9 Rozbor postupů při zpracování trestných činů v dopravě.....	48
9.1 Postup při přečinu Ohrožení pod vlivem návykové látky	48
9.1.1 Stanovení hodnoty alkoholu, kdy se jedná o trestný čin.....	49
9.1.2 Stanovení hodnoty jiné návykové látky	49
9.2 Postup při přečinu Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	51
9.3 Postup při přečinu Ublížení na zdraví z nedbalosti.....	52
9.4 Praxe s vedením spisu ve zkráceném přípravném řízení v případě přibrání znalce	53
Závěr	55
Seznam použitých zdrojů	56
Seznam zkratk	58
Seznam listinných příloh.....	59

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá trestnými činy v silniční dopravě, které jsou zpracovány ve zkráceném přípravném řízení a které od počátku zpracovávají základní organizační články Policie České Republiky a to zejména Dopravní inspektoráty. Jedná se tedy o takové trestné činy, které nejsou natolik společensky škodlivé, aby bylo nutné konat vyšetřování, a zpravidla není zapotřebí složitější dokazování. Jedná se pouze o přečiny a to zejména Ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 tr. zákoníku, Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a Ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 148 tr. zákoníku. Jistě lze do skupiny trestných činů v dopravě zařadit i mnoho dalších, ale úmyslně jsou vybrány pouze tyto nejčastější.

V této práci budou shrnuty základní pojmy trestního práva hmotného i procesního, které souvisí se zkráceným přípravným řízením a dále samotný pojem a znaky zkráceného přípravného řízení. Cílem této práce je policistům začínajícím, i déle sloužícím přiblížit, co to vlastně ZPŘ je a jaké trestné činy lze tímto způsobem řešit. I přes frekvenci, jakou je ZPŘ užíváno, policisté často neovládají základní prvky, které jsou nastaveny právní úpravou.

K seznámení čtenáře s možnostmi dokazování v ZPŘ, je věnována samostatná kapitola, kde bude vysvětlena problematika znaleckého dokazování, ve vztahu k tomu, zda lze poté stále vést tento druh přípravného řízení. V poslední kapitole budou rozepsány základní části spisové dokumentace, které by měl obsahovat každý trestní spis v ZPŘ.

Ve svém profesním životě se téměř každý policista s takovým trestným činem již setkal. Na všech obvodních a místních odděleních, a většině Dopravních inspektorátů, policisté ZPŘ těchto trestných činů vedou a jedná se pro ně často již o rutinní záležitost.

Práce bude obohacena i o praktickou část, která bude obsahovat srovnání různých postupů při zpracování těchto trestných činů v rámci Dopravních inspektorátů Policie ČR Středočeského kraje. Autorovi je z praxe známo, že podstatné části šetření trestných činů v dopravě se na různých odděleních liší. Z tohoto důvodu byli dotazováni jednotliví zpracovatelé trestních spisů na všech Dopravních inspektorátech v rámci Krajského ředitelství policie Středočeského kraje a jednotlivé postupy různých oddělení budou v praktické části popsány a rozebrány.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Tato bakalářská práce zahrnuje část teoretickou a část praktickou. Cílem teoretické části je seznámit čtenáře se základními pojmy trestního řízení, rozbor zvláštní formy trestního řízení, kterou je ZPŘ, možnostmi dokazování v ZPŘ a dále s nejčastějšími trestnými činy v dopravě. Teoretická část je brána částečně jako literární rešerše, při které byly z velké části použity platné zákony, závazné pokyny policejního prezidenta a v neposlední řadě praktické zkušenosti autora se zkráceným přípravným řízením. Teoretická část je obohacena i o poznatky z odborné literatury.

Cílem praktické části bylo zjištění, jakým způsobem je ZPŘ prováděno jednotlivými Dopravními inspektoráty v rámci Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, jelikož z praxe autora je známo, že jednotlivé dílčí postupy nejsou na různých odděleních sjednoceny a to často ani v základních otázkách tohoto druhu trestního řízení. Autorem je vybrána skupina okruhů, které hrají zásadní roli při zpracování TČ v dopravě a tyto okruhy byly dotazovány u jednotlivých zpracovatelů trestního řízení na všech Dopravních inspektorátech v rámci Policie Středočeského kraje. Zjištěná fakta jsou poté v praktické části popsána. Z dotazovaných oddělení byla úmyslně vynechána Dálniční oddělení, jelikož jejich postup de-facto kopíruje postup Dopravních inspektorátů, s nimiž sdílí působnost stejného státního zastupitelství.

Součástí této práce jsou i přílohy, kterými jsou vzory některých základních částí trestního spisu. Tyto dokumenty obsahují smyšlená data fiktivních zúčastněných osob i smyšlený skutkový děj, který nemá žádnou souvislost se skutky šetřenými autorem této práce. Veškerá podobnost s určitým reálným případem je čistě náhodná.

K vypracování teoretické části této absolventské práce byly využity především metody komparace a analogie. Obsah práce vychází z platné právní úpravy a dále z autorovy praxe. Praktickou část práce tvoří zhodnocení a porovnání jednotlivých postupů Dopravních inspektorátů při zpracování vyjmenovaných TČ v dopravě, kdy data potřebná pro výzkum byla získána při strukturovaných rozhovorech, provedených formou telefonického rozhovoru se zpracovateli TČ na všech DI v rámci Krajského ředitelství policie Středočeského kraje.

2 Základní pojmy trestního práva, prameny trestního práva

Tato kapitola pojednává o základech trestního práva a zejména vykládá základní pojmy trestního práva, se zaměřením na pojmy důležité pro zkoumanou problematiku.

2.1 Prameny trestního práva

Trestní právo je v České republice striktně legislativně upraveno pouze několika právními normami. Základní právní normou České republiky je samozřejmě Ústava ČR¹ a Listina základních práv a svobod². Samotné trestní právo se dělí na trestní právo hmotné, které je upraveno zákonem číslo 40 z roku 2009, který se nazývá Trestní zákoník³ a trestní právo procesní, které je upraveno zákonem číslo 141 z roku 1961, který se nazývá Trestní řád⁴. Trestní řízení upravují i další zákony, kterými jsou například zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Další zákony poté upravují např. samotné dělení soudů a jejich pravomoci, výkony trestů a podobně.

2.2 Základní pojmy trestního práva

V této kapitole bude čtenář seznámen se základním pojmoslovím trestního práva a to jak hmotného, tak procesního.

¹ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

² Usnesení č. 2/1993 Sb.

³ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, dále jen trestní zákoník

⁴ Zákon č. 141/1961 Sb., Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), dále jen trestní řád, tr. řád

2.2.1 Pojmy trestního práva hmotného

Trestní zákoník je základním předpisem trestního práva hmotného. Zakotvuje, které chování je trestné i to jak za něj může být pachatel potrestán. Trestní zákoník je členěn na obecnou a zvláštní část. Obecná část stanoví působnost trestního zákoníku a obsahuje ustanovení, která jsou společná všem či více trestným činům; vymezuje trestní odpovědnost i její zánik, okolnosti vylučující protiprávnost, ukládání trestů a ochranných opatření, zahlazení odsouzení a výklad používaných pojmů. Zvláštní část obsahuje katalog trestných činů, resp. Ty jejich znaky, kterými se trestné činy od sebe navzájem odlišují. Při aplikaci a výkladu trestního zákona je proto třeba pracovat se všemi relevantními ustanoveními jak ze zvláštní, tak i z obecné části. (Poradce č. 4/2017 - Trestní zákoník, 2017, str. 8)

Základní pojem trestního práva hmotného je rozhodně pojem trestný čin⁵. Dle trestního zákoníku je trestným činem protiprávní čin, který je zákonem označen za trestný a který vykazuje znaky uvedené v zákoně. Výčet všech činů, které jsou dle legislativy trestné, je uveden v jednom jediném zákoně a tím je výše zmíněný trestní zákoník, který je účinný od 1. 1. 2010, kdy nahradil předchozí Trestní zákon⁶ z roku 1961.

Trestné činy se dále dělí na přečiny a zločiny⁷. Trestní zákoník definuje přečin jako každý nedbalostní trestný čin a všechny úmyslné trestné činy, na které trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let⁸. Zločiny jsou úmyslné trestné činy s hranicí trestu odnětí svobody od pěti let a dělí se na zločiny a zvláště závažné zločiny, tedy ty, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let⁹.

Dále je v trestním zákoníku uvedena forma zavinění, kdy se může jednat o zavinění úmyslné¹⁰ a zavinění z nedbalosti¹¹. O úmyslně spáchaný trestný čin se jedná, jestliže pachatel chtěl porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, nebo věděl, že svým

⁵ § 13 odst. 1 a § 111 trestního zákoníku

⁶ Zákon 140/1961 Sb, trestní zákon

⁷ § 14 odst. 1 trestního zákoníku

⁸ § 14 odst. 2 trestního zákoníku

⁹ § 14 odst. 3 trestního zákoníku

¹⁰ § 15 trestního zákoníku

¹¹ § 16 trestního zákoníku

jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ale i smíření pachatele s tím, že svým jednáním může porušit nebo ohrožit zájem chráněný zákonem. O trestný čin spáchaný z nedbalosti se jedná, jestliže pachatel věděl, že může porušit nebo ohrožit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo nevěděl, že může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Trestní zákoník zná dále pojem hrubá nedbalost¹², což znamená, že přístup pachatele k požadavku náležité opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestním zákonem.

Další ustanovení trestního zákoníku se týkají např. přípravy, pokusu, okolností vylučujících protiprávnost a zániku trestní odpovědnosti, ale tyto části nejsou pro zkoumanou problematiku podstatné a proto je nebudu v této práci podrobněji rozepisovat.

Trestní zákoník dále určuje v Hlavě V. trestní sankce, kterými jsou dle § 36 tresty a ochranná opatření. Pro účely této práce popíšu pouze několik nejčastějších trestů ukládaných za trestné činy v dopravě. Jedná se o trest odnětí svobody, peněžitý trest a zákaz činnosti. Výčet všech trestů je pak uveden v § 52 trestního zákoníku.

„Trest odnětí svobody je trestem, který nejcitelněji postihuje pachatele tím, že zasahuje do jeho práv (zbavuje ho osobní svobody).“ (Novotný, 2010, str. 119)

Tento trest může mít tři podoby a to trest odnětí svobody, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem¹³. Trest odnětí svobody se ukládá na dobu nejdéle 20 let, pokud není naplněna jiná přitěžující okolnost, nebo nejde o výjimečný trest¹⁴. Nejčastěji ukládaným trestem odnětí svobody je podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody¹⁵. Soud může odložit výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího tři léta, pokud s ohledem na dosavadní život pachatele lze očekávat, že tento druh trestu bude dostačující k tomu, aby odsouzený vedl řádný život.

¹² § 16 odst. 2 trestního zákoníku

¹³ § 52 odst. 2 trestního zákoníku

¹⁴ § 54 trestního zákoníku

¹⁵ § 81 trestního zákoníku

Peněžitý trest¹⁶ je v současné době stále více užívaným druhem trestu, který byl ještě před několika lety soudy, alespoň v okrese Mělník, užíván velice zřídka. Nyní se dá říci, že pokud není odsouzený v tíživé finanční situaci, je mu za trestné činy v dopravě peněžitý trest uložen. Trestním zákoníkem je v § 68 stanovena výše peněžitého trestu, který je počítán v tzv. denních sazbách, které se v součtu násobí výší denní sazby. Denních sazeb může dle zákona být od 20 do 730 a výše jednotlivé denní sazby je v rozmezí od 100 Kč, do 50 000 Kč. Logicky tak peněžitý trest může dosáhnout výše od 2 000 Kč do 36 500 000 Kč. Počet denních sazeb soud určí s přihlédnutím k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu. Výši jedné denní sazby peněžitého trestu stanoví soud se zřetelem k osobním a majetkovým poměrům pachatele.¹⁷

Trestem zákazu činnosti¹⁸ je potrestána drtivá většina pachatelů trestných činů v dopravě. Tento druh trestu je ukládán na jeden rok až deset let a ukládá se za spáchání trestného činu v souvislosti s touto činností.

Zákaz činnosti spočívá v tom, že odsouzený po určitou dobu nesmí vykonávat určitou činnost, zaměstnání, povolání nebo funkci, k níž potřebuje zvláštní povolení dle jiného zákona. Nejčastější druh zákazu činnosti je zákaz řízení motorových vozidel. Přesnou formu tohoto trestu může soud v mezích upravit, např. zakáže řízení motorového vozidla, kromě cesty do zaměstnání a zpět, pokud obžalovaný prokáže, že jiná možnost dopravy do zaměstnání není.

V Hlavě VIII. trestní zákoník rozebírá výkladová ustanovení, z nichž pro tuto práci nejdůležitějšími jsou ublížení na zdraví, těžké ublížení na zdraví, návyková látka a hranice výše škody, prospěchu, nákladů k odstranění poškození životního prostředí a hodnoty věci.

Ublížení na zdraví je takový stav záležící v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje, nikoli jen po krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného a který vyžaduje lékařského ošetření¹⁹. V praxi se jedná o takové zranění, které poškozeného citelně omezuje v obvyklém způsobu života po dobu delší než 7 dní. Zranění s omezením poškozeného kratším než 7 dní je většinou kvalifikováno jako přestupek, v souvislosti s dopravní

¹⁶ § 67 trestního zákoníku

¹⁷ § 68 odst. 3 trestního zákoníku, věta první a druhá

¹⁸ § 73 trestního zákoníku

¹⁹ § 122 odst. 1 trestního zákoníku

nehodou je pachateli, ve správním řízení, uložena sankce za přešupek dle § 125c odst. 1 písm. h) zákona č. 361/2000 Sb.²⁰

Těžkou újmou na zdraví²¹ se rozumí vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění. K tomu stanovil trestní zákoník podmínky, za kterých se o těžkou újmu na zdraví jedná. Jsou to zmrzačení, ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, ochromení údu, ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí, poškození důležitého orgánu, zohyzdění, vyvolání potratu nebo usmrcení plodu, mučivé útrapy, nebo delší dobu trvající porucha zdraví, což znamená, že je poškozený citelně omezen v obvyklém způsobu života po dobu delší než 6 týdnů.

Návykovou látkou²² se dle trestního zákoníku rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování. Podobně o návykové látce hovoří i zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek²³, kde je v § 2 písm. a) uvedeno, že se návykovou látkou rozumí alkohol, tabák, omamné a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování.

Hranice výše škody, prospěchu, nákladů k odstranění poškození životního prostředí a hodnoty věci²⁴ je trestním zákoníkem striktně rozdělena dle její hodnoty na škodu nikoli nepatrnou (nejméně 5 000 Kč), škodu nikoli malou (nejméně 25 000 Kč), větší škodu (nejméně 50 000 Kč), značnou škodu (nejméně 500 000 Kč) a škodu velkého rozsahu (nejméně částky 5 000 000 Kč). Výše škody se stanovuje dle § 137 trestního zákoníku z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, obvykle prodává, nebo se vychází z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý stav.

²⁰ Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, dále jen zákon o silničním provozu

²¹ § 122 odst. 2 trestního zákoníku

²² § 130 trestního zákoníku

²³ Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

²⁴ § 138 trestního zákoníku

2.2.2 Pojmy trestního práva procesního

Trestní právo procesní, tedy průběh celého trestního řízení je uveden v zákoně, který se nazývá Trestní řád. Tento zákon je jedním z nejstarších a nejdéle platných právních norem České republiky. Účinnosti nabyl již 1. 1. 1962, ale za dobu své účinnosti prošel již téměř stovkou změn a novel.

Trestní řád ve svém úvodu pojednává o zásadách trestního řízení a o spolupráci a součinnosti ostatních subjektů, přičemž pro tuto součinnost je důležité zejména ustanovení § 8 odst. 1 trestního řádu. Dle tohoto ustanovení jsou státní orgány, právnické a fyzické osoby povinny bez zbytečných odkladů vyhovovat orgánům činným v trestním řízení při plnění jejich úkolů. Tohoto ustanovení se nejčastěji užívá při žádání odborných vyjádření, žádání o zaslání rozhodnutí a podobně. Dále jsou dle tohoto ustanovení státní orgány povinny neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, což se v rámci silniční dopravy může stát v případě, že je při správním řízení v rámci šetření dopravní nehody zjištěno, že některému z poškozených bylo ublíženo na zdraví, nebo je pracovníkem registru řidičů, při zapisování záznamu o uložení pokuty příkazem, zjištěno, že přestupce má platný zákaz řízení motorových vozidel.

Další pojem, důležitý pro tuto problematiku, jsou orgány činné v trestním řízení²⁵, mezi které patří policejní orgán, státní zástupce a soud.

Mezi policejní orgány²⁶ se řadí například útvary Policie České republiky, Generální inspekce bezpečnostních, pověřené orgány Vězeňské služby České republiky, pověřené celní orgány, pověřené orgány Vojenské policie, pověřené orgány Bezpečnostní informační služby, pověřené orgány Úřadu pro zahraniční styky a pověřené orgány Vojenského zpravodajství.

Následující část trestního řádu se zabývá dalšími osobami zúčastněnými v trestním řízení, jako jsou zapisovatel, tlumočník, obhájce, poškozený atd., jejichž rozebrání v této práci není podstatné, jelikož při konání ZPŘ jsou využíváni pouze velmi minimálně.

²⁵ § 12 odst. 1 tr. řádu

²⁶ § 12 odst. 2 tr. řádu

Velmi důležitým pojmem trestního řádu je zadržení osoby podezřelé²⁷. Trestní řád zde uvádí možnost zadržet osobu podezřelou ze spáchání trestného činu policejním orgánem, je-li dán některý z důvodů vazby²⁸. K zadržení je třeba předchozího souhlasu státního zástupce, bez tohoto souhlasu lze podezřelého zadržet, jen pokud věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména pokud byla ona osoba přistižena při trestném činu, nebo bezprostředně poté. Osobu, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí, dle druhého odstavce, zadržet kdokoli (každá fyzická osoba), je-li to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Zadržená osoba však musí být ihned předána policejnímu orgánu.

Zadržená osoba musí být poté bezodkladně propuštěna, jakmile pominou důvody vazby, pokud se tak nestane, musí policejní orgán předat státnímu zástupci protokol o výslechu osoby, usnesení o zahájení trestního stíhání a další důkazní materiál tak, aby státní zástupce mohl podat návrh na vzetí do vazby. Návrh musí policejní orgán podat bez odkladu, aby osoba zadržená podle tohoto zákona mohla být odevzdána soudu nejpozději do 48 hodin od tohoto zadržení; jinak musí být propuštěna na svobodu²⁹.

V další části se trestní řád věnuje úkonům vedoucím k zajištění věcí důležitých pro trestní řízení, dokazování, různých druhům rozhodnutí a nákladům trestního řízení. Z těchto kapitol je nejdůležitější samotné dokazování, které bude dále podrobněji rozepsáno a z něhož nyní vystihnu pojem příbrání znalce³⁰. Znalecký posudek se nechává zpracovat v obtížněji průkazných věcech, kde nepostačí k rozhodnutí základní znalosti dané problematiky, ale je potřeba odborných znalostí. O výběru znalce v přípravném řízení rozhoduje ten orgán činný v trestním řízení, který posudek žádá. Dle zákona o znalcích³¹ mohou znaleckou činnost vykonávat pouze znalci zapsaní do seznamu znalců, nebo k tomu specializované ústavy.

Samotné trestní řízení má několik fází a to přípravné řízení, předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, odvolací řízení a vykonávací řízení.

²⁷ § 76 tr. řádu

²⁸ § 67 tr. řádu

²⁹ § 76 odst. 4 tr. řádu

³⁰ § 105 tr. řádu

³¹ Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnicích

Přípravné řízení je trestním řádem upraveno v jeho druhé části, od § 157. Je to nejdůležitější fáze trestního řízení. Během přípravného řízení je policejním orgánem a státním zástupcem organizována činnost tak, aby účinně přispívali k včasnosti a důvodnosti trestního stíhání.³² Přípravné řízení slouží především k zajišťování potřebných důkazů, provádění zajišťovacích úkonů, podání vysvětlení, odborných vyjádření apod. Přípravné řízení v praxi začíná dvěma způsoby, sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení³³, nebo provedením neodkladného, nebo neopakovatelného úkonu³⁴. Trestní řád zná tři druhy přípravného řízení a to zkrácené přípravné řízení³⁵, klasické přípravné řízení a rozšířené přípravné řízení³⁶, které se koná u trestných činů, o nichž koná řízení v prvním stupni krajský soud. Samotné ZPŘ bude podrobně rozvedeno v následující části této práce.

Zbylé části trestního řádu se věnují dalším fázím trestního řízení, přičemž ve zkráceném přípravném řízení, které je předmětem této práce, je povinnou fází pouze přípravné řízení, řízení před soudem a řízení vykonávací.

³² § 157 odst. 1 tr. řádu

³³ § 158 odst. 3 tr. řádu

³⁴ § 160 odst. 4 tr. řádu

³⁵ § 179a tr. řádu

³⁶ § 168 tr. řádu

3 Pojem zkrácené přípravné řízení

Postup ve zkráceném přípravném řízení je přesně definován trestním řádem. *Ustanovení o zkráceném přípravném řízení bylo v trestním řádu upraveno novelou tr. řádu, tj. zákonem č. 265/2001 Sb., účinnou od 1. 1. 2002. Obsahově ve své podstatě by mělo znamenat urychlení a méně formální řízení ohledně skutku, při jehož spáchání byl obviněný přistižen nebo bezprostředně poté.* (Poradce č. 5-6/2018 – Trestní řád, 2018, str. 247)

Zkrácené přípravné řízení je trestním řádem upraveno v hlavě desáté v § 179a až § 179h. Jedná se o samostatný postup orgánů činných v trestním řízení směřující k tomu, aby byl trestný čin co nejdříve objasněn a aby byla osoba, proti které se řízení vede co nejdříve postavena před soud. Osoba, proti níž se zkrácené přípravné řízení vede, má dle trestního řádu statut podezřelý. ZPŘ je vedeno u trestných činů, u kterých koná v prvním stupni řízení okresní soud a na které je zákonem stanoven trest odnětí svobody s horní hranicí pět let. Další podmínkou pro konání ZPŘ je, že byl podezřelý buďto přistižen přímo při činu nebo bezprostředně poté, anebo byly v průběhu prověřování zjištěny skutečnosti, jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání, ale lze očekávat, že podezřelého bude možné postavit ve lhůtě 14 dní před soud.

3.1 Sdělení podezření

Záznam o sdělení podezření je jednou z nejdůležitějších částí trestního spisu v ZPŘ a právě jeho sepsáním začíná samotné zkrácené přípravné řízení. Předáním tohoto záznamu podezřelému začíná také běžet lhůta ke skončení ZPŘ, která činí 14 dní³⁷. Tato lhůta tedy neběží ihned od počátku přípravného řízení, tedy nezačíná sepsáním záznamu o zahájení úkonů v trestním řízení, ale až poté, co je osobě, proti které se řízení vede předán záznam o sdělení podezření z konkrétního přečinu. V praxi se tedy často využívá prodlevy mezi sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení a předáním záznamu o sdělení podezření, jelikož do té doby má policejní orgán k zajištění důkazů a podkladů

³⁷ § 179b odst. 4 tr. řádu

lhůtu dvou měsíců³⁸. V rámci TČ v dopravě je tento postup nejčastěji užíván v případech dopravních nehod s ublížením na zdraví, nebo pod vlivem alkoholu, kde dojde ke škodě na majetku třetích osob. Mimo jiné je totiž zapotřebí v trestním řízení řádně poučit veškeré zúčastněné a poškozené fyzické a právnické osoby o jejich právech a povinnostech a zajistit veškeré podklady pro budoucí rozhodnutí ve věci.

Samotné ZPŘ tedy oficiálně začíná předáním záznamu o sdělení podezření podezřelému. Záznam o sdělení podezření musí obsahovat komu je podezření sděleno, jaký TČ je ve věci spatřován, včetně jeho slovní a právní kvalifikace, stručný popis skutku a místo pro stvrzení převzetí podezřelým a policejním orgánem. Vzor fiktivního záznamu o sdělení podezření je uveden v příloze I. Záznam o sdělení podezření je vyhotoven zpravidla ve třech vyhotoveních, přičemž jedno obdrží podezřelý, druhé je součástí trestního spisu a třetí musí být nejpozději do 48 hodin doručeno státnímu zástupci³⁹. Případná další kopie je zaslána obhájci podezřelého, pokud si jej na vlastní žádost podezřelý zvolil.

„Sdělení podezření může být vůči podezřelému učiněno verbálně“, což vyplývá z první věty § 179b odst. 3 tr. řádu, *„současně však musí být o tomto úkonu učiněn záznam do protokolu...“* (Draštík, Fenyk, 2017, str. 1351)

3.2 Výslech podezřelého

Po předání záznamu o sdělení podezření je policejní orgán povinen podezřelého vyslechnout, respektive nejpozději na začátku výslechu je povinen mu sdělit, ze spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký TČ je v tomto skutku spatřován⁴⁰. O výslechu podezřelého sepisuje policejní orgán protokol, nikoliv úřední záznam o podaném vysvětlení dle § 158 odst. 6 tr. řádu, jak občas někteří policisté chybně činí. Při výslechu má podezřelý obdobná práva jako obviněný⁴¹ a to zejména právo navrhnout důkazy a uvádět svědky sloužící pro jeho nevinu, vyjádřit se ke všem důležitým okolnostem, má právo odmítnout vypovídat a má právo zvolit si obhájce,

³⁸ § 159 odst. 1 písm. a) tr. řádu

³⁹ § 179b odst. 3 tr. řádu, věta třetí

⁴⁰ § 179b odst. 3 tr. řádu, věta první

⁴¹ § 33 odst. 1 a 2 tr. řádu

který bude přítomen při výslechu. Zajímavé je, že podezřelý, potažmo obviněný, nemá povinnost při výslechu uvádět pravdu a nic nezamlčet, čímž se mu prakticky dává možnost beztrestně lhát o podstatných skutečnostech. V tomto případě je na policejním orgánu, aby zajistil takové důkazy, které lživou výpověď podezřelého vyvrátí, neboť v opačném případě může celé trestní řízení ztroskotat na nedostatku věrohodných důkazů. Protokol o výslechu podezřelého obsahuje podobné části jako úřední záznam o podaném vysvětlení dle § 158 odst. 6 tr. řádu. Povinné náležitosti protokolu o výslechu podezřelého jsou hlavička útvaru, který výslech provádí, číslo jednacích příjmu, datum a místo konání výslechu a základní identifikace vyslychané osoby. Navíc se zde uvádí zaměstnání, vzdělání, příjem, majetkové poměry, rodinný stav a dále hlavně, zda byl podezřelý v minulosti vyslychán pro některý trestný čin, o jaký čin se jednalo a jaké mu byly v minulosti uloženy tresty. Před obsáhlým poučením vyslychané osoby je dále uvedeno, že podezřelý obdržel záznam o sdělení podezření z konkrétního přečinu, s datem doručení.

Další část protokolu se věnuje osobě podezřelého. Tuto část sepisuje každý vyslychající jiným způsobem, ale měly by se zde objevit informace o podezřelém a to současné bydliště, osobní stav, zda porozuměl poučení a závěrem v současné době velice důležité sdělení, zda je podezřelý schopen uhradit případný peněžitý trest, kde je uvedeno, jestli má podezřelý nějaký nesplacený úvěr, hypotéku, či zda je v insolvenční, exekuci a podobně. Alespoň toto požaduje v každém výslechu Okresní státní zastupitelství Mělník, dle jehož názoru by se k tomu měl podezřelý pokusit vyjádřit i v případě využití práva odmítnout výpověď.

Jedna z posledních a nejdůležitějších částí protokolu o výslechu podezřelého se věnuje vyjádření podezřelého k věci. V této části se podezřelý vyjadřuje k veškerým skutečnostem důležitým k rozhodnutí soudu. Toto může uvádět přímo sám, nebo může být vyslychajícím dotazován na konkrétní otázky důležité pro výslech, případně kombinace obou možností. Způsob vedení výslechu velice závisí na zkušenostech vyslychajícího policisty a jeho umění navést vyslychaného ke sdělení potřebných informací. *Výslech je specifická metoda kriminalistické praxe, kterou se získávají formou výpovědi za zákonem stanovených podmínek a z důvodů stanovených zákonem, kriminalisticky a právně relevantní informace uložené ve vědomí člověka.* (Straus, 2008, str. 100)

Po tomto vyjádření podezřelý uvede, zda souhlasí, či nesouhlasí s postupem dle ustanovení § 179g odst. 1 tr. řádu⁴². Závěrem podezřelý svým podpisem potvrdí přečtení a souhlas s obsahem protokolu. Stejně protokol podepíše i vyslýchající policista. Vzor protokolu o výsledku podezřelého, včetně poučení je uveden v příloze II.

3.3 Skončení zkráceného přípravného řízení

Zkrácené přípravné řízení musí být skončeno nejpozději do dvou týdnů ode dne, kdy policejní orgán sdělil podezřelému, že spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován⁴³. Tuto lhůtu lze dle § 179f odst. 2 písm. a) tr. řádu jednou prodloužit o dobu maximálně 10 dní. Žádost o prodloužení lhůty pro konání ZPŘ sepisuje policejní orgán a uvede v ní skutkový děj případu, včetně osoby proti které se řízení vede, provedené úkony a úkony, které jsou potřeba ještě provést. Tato žádost se doručuje dozorujícímu státnímu zástupci. V současné době se k vyhotovení žádosti o prodloužení této lhůty využívá přednastavený formulář v informačním systému ETR⁴⁴ a tento je státnímu zástupci zaslán elektronicky cestou tohoto systému, stejně tak, jak tomu je například při doručování záznamu o zahájení úkonů v trestním řízení dle § 158 odst. 3 tr. řádu.

Zkrácené přípravné řízení je strany policejního orgánu ukončeno předložením spisu státnímu zástupci se stručnou závěrečnou zprávou o výsledku zkráceného přípravného řízení⁴⁵. V této zprávě o výsledku zkráceného přípravného řízení policejní orgán uvede jaký trestný čin je ve věci spatřován, kdo je z něho podezřelý a jaké důkazy podezření odůvodňují. Vzor zprávy o výsledku zkráceného přípravného řízení je uveden v příloze III. Ke zprávě o výsledku zkráceného přípravného řízení policejní orgán připojí všechny

⁴² Namísto podání návrhu na potrestání může státní zástupce rozhodnout o tom, že se podání návrhu na potrestání podmíněně odkládá, jestliže podezřelý

a) se k činu doznal,

b) nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu, nebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě,

c) vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání,

d) s podmíněným odložením podání návrhu na potrestání vyslovil souhlas,

a vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

⁴³ § 179b odst. 4 tr. řádu

⁴⁴ Informační systém Policie ČR Evidence trestního řízení (IS ETR)

⁴⁵ § 179c odst. 1 tr. řádu

shromážděné podklady. Státní zástupce má po prostudování spisu dle § 179c odst. 2 a 3 tr. řádu několik možností, jak ve věci dále postupovat.

Nejvyužívanější z těchto možností jsou:

- podání návrhu na potrestání soudu,
- odložení věci,
- odevzdání věci příslušnému orgánu k projednání přestupku, či ke kárnému, nebo kázeňskému projednání,
- podmíněné odložení podání návrhu na potrestání podle § 179g tr. řádu,
- vrácení věci policejnímu orgánu, je-li v rámci ZPŘ třeba provést další úkon,
- předání věci do vyšetřování policejnímu orgánu uvedenému v § 161 odst. 2 tr. řádu, pokud zjistí, že ve věci nelze konat ZPŘ.

3.3.1 Podání návrhu na potrestání soudu

Absolutně nejčastěji využívaná možnost státního zástupce je podat soudu návrh na potrestání podezřelého. O návrhu na potrestání pojednává ustanovení § 179d tr. řádu. Návrh na potrestání obsahuje stejné náležitosti jako obžaloba, vyjma odůvodnění. Vzor návrhu na potrestání je uveden v příloze IV. K návrhu na potrestání připojí státní zástupce soudu veškeré podstatné přílohy zaslané policejním orgánem se spisem, nebo vyhotovené státním zástupcem, tak aby měl soud pro své rozhodnutí dostatek podkladů. Rozhodnutí soudu je poté, v případě odsouzení, tvořeno zpravidla Trestním příkazem⁴⁶. Soud má podobně jako ostatní orgány činné v trestním řízení další možnosti vyřízení věci a to například odevzdání věci příslušnému orgánu k projednání přestupku, či ke kárnému, nebo kázeňskému projednání, zastavení, či přerušení trestního stíhání, či vrácení věci státnímu zástupci k doplnění.

3.3.2 Odložení věci, odevzdání věci

Odložit věc⁴⁷ může státní zástupce, nebo policejní orgán zejména, pokud

- ve věci nejde o podezření z trestného činu,

⁴⁶ § 314e, § 314f tr. řádu

⁴⁷ 159a odst. 1 až 5 tr. řádu (odst. 4 pouze státní zástupce)

- trestní stíhání je nepřípustné⁴⁸, či neúčelné⁴⁹,
- nejsou zjištěny skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání (zejména není zjištěna osoba pachatele)
- rozhodne-li státní zástupce o schválení narovnání⁵⁰.

V případě odložení věci je státní zástupce, i jiný orgán, který rozhodnutí učinil povinen vyrozumět poškozeného, pokud je znám, a oznamovatele, pokud o to podle § 158 odst. 2 požádal. Záznam o odložení věci má formu usnesení a musí obsahovat náležitosti uvedené v § 134 tr. řádu.

V případě, že je zjištěno, že skutek nezakládá všechny potřebné znaky trestného činu, ale je zjištěno jiné protiprávní jednání, je věc dle § 159a odst. 1 tr. řádu odevzdána jinému orgánu k vyřízení.

3.3.3 Podmíněné odložení podání návrhu na potrestání

Státní zástupce může dle § 179g tr. řádu rozhodnout o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání v případě, že podezřelý splní zákonem stanovené podmínky⁵¹. Tyto podmínky jsou jeho dobrovolné doznání ke spáchání projednávaného činu, nahrazení škody, nebo uzavření dohody o její náhradě, či provedení jiných opatření, vyslovení souhlasu s podmíněným odložením podání návrhu na potrestání (viz. kapitola 3. 2.) a v poslední řadě, že vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující. V kontextu TČ v dopravě je tato možnost využívána zejména při dopravních nehodách s ublížením na zdraví z nedbalosti, kdy státním zástupcům, jako nahrazení škody postačuje i pouhé nahlášení škodní události na pojišťovnu, z povinného ručení škodícího vozidla.

V případě vydání usnesení o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání může státní zástupce uložit podezřelému další podmínky a omezení, jako jsou například:

⁴⁸ § 11 tr. řádu

⁴⁹ § 172 odst. 2 tr. řádu

⁵⁰ obdobně se použije § 309 a násl. tr. řádu

⁵¹ § 179g odst. 1 tr. řádu

- zdržení se určité činnosti, v souvislosti s níž se dopustil trestného činu (např. požívání alkoholu, ale i řízení motorových vozidel),
- složení přiměřené částky určené na pomoc obětem trestné činnosti na účet státního zastupitelství,
- povinnost uhradit veškerou škodu, v případě, že byla s poškozeným sepsána pouze dohoda o náhradě škody.

V rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání se stanoví zkušební doba na šest měsíců až pět let, která začíná běžet právní mocí tohoto rozhodnutí⁵², pokud jsou do uplynutí této doby splněny všechny podmínky, vydá státní zástupce rozhodnutí o tom, že se podezřelý osvědčil.

⁵² § 179g odst. 3 tr. řádu

4 Přečin Ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 trestního zákoníku

4.1 Znění z trestního zákoníku

(1) Kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek,

b) spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek, nebo

c) byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn.⁵³

4.2 Rozbor skutkové podstaty

Přečin ohrožení pod vlivem návykové látky je jedním z nejčastěji páchaných TČ v dopravě a v praxi jsou využívány všechny jeho skutkové podstaty z obou jeho odstavců. První odstavec obsahuje základní skutkovou podstatu a druhý obsahuje skutkovou podstatu kvalifikovanou, to znamená, že jsou v něm uvedeny skutečnosti, které podmiňují užití vyšší trestní sazby a znamenají samozřejmě větší ohrožení pro společnost.

⁵³ § 274 trestního zákoníku

Objektem u tohoto přečinu je veřejný zájem a zejména obecné bezpečí, ale v druhém odstavci, písm. a) můžeme za objekt považovat i ochranu života, zdraví a majetku.

Objektivní stránkou ve formě jednání je vykonávání určité činnosti ve stavu vylučujícím způsobilost, který si pachatel přivodil vlivem návykové látky. Následkem je vzbuzení rizika ohrožení života nebo zdraví lidí nebo možnosti způsobení značné škody na majetku. Příčinným vztahem je právě vznik rizika ohrožení života, nebo zdraví lidí, či značné škody na majetku, tím, že pachatel vykonává určitou činnost ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky.

Subjekt je v tomto případě obecný a je vyznačen slovem „Kdo“, tedy jím může být naprosto kdokoliv, kdo může vykonávat činnost způsobilou k vzniku uvedeného následku. V praxi v silniční dopravě je jím převážně řidič motorového vozidla.

Subjektivní stránka tohoto přečinu vychází ze samého úvodu trestního zákoníku, jelikož v textu není uvedeno *úmyslně*, ani *z nedbalosti*, tedy se zde užije základní pravidlo o tom, že trestný čin musí být spáchaný úmyslně, pokud není v trestním zákoníku uvedeno jinak⁵⁴.

4.3 Pojem ovlivnění návykovou látkou

Onou návykovou látkou v tomto případě je ve většině případů alkohol, jelikož jeho odhalení u řidiče motorového vozidla je nejjednodušší a provedení dechové zkoušky na zjištění alkoholu u řidiče je povinnou součástí každé silniční kontroly⁵⁵. V případě alkoholu je často rozdílná praxe ve stanovení limitní hodnoty, která dělí tento přečin od posouzení věci jako přestupku dle § 125c odst. 1 písm. b) zákona o silničním provozu. Tato hranice je nejčastěji stanovena okolo 1 ‰ alkoholu v krvi (1 g/kg etanolu v krvi) a stanovuje ji prakticky státní zastupitelství, které dozoruje veškeré trestní věci v daném území. V rámci České republiky není dána konkrétní přesná hodnota a pohybuje se většinou v rozmezí 0,8 ‰ až 1,5 ‰. Okresní státní zastupitelství Mělník tuto hranici

⁵⁴ § 13 odst. 2 tr. zákoníku

⁵⁵ čl. 17 odst. 1 písm. d) ZPPP 160/2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu

ponechalo na 1 ‰ a vždy, pokud první dechová zkouška u řidiče přesáhne tuto hodnotu, je nařízeno vést věc jako přečin ohrožení pod vlivem návykové látky.

Další rozdíly, které v rámci Police České republiky panují, jsou v tom, jaké důkazy jsou pro tento přečin zajišťovány a to v ohledu zjišťování alkoholu. Ve většině případů postačují k tomu, aby soud ve věci pravomocně rozhodl dvě dechové zkoušky, jejichž hodnoty nepřesahují rozdíl 10 ‰ (případně se provede třetí dechová zkouška tak, aby rozdíl druhé a třetí byl do 10 ‰⁵⁶), ale některá státní zastupitelství nařizují v každém případě odběr a následný rozbor krve, což dle mého názoru zbytečně prodlužuje prověřování, neboť není možné sdělit osobě podezření ze spáchání přečinu, dokud nejsou doručeny výsledky rozboru krve. Další problém nastává ve chvíli, kdy je delší časová prodleva odběru krve, kdy řidič mezitím „vystřízliví“ a výsledek rozboru krve klesne pod 1 ‰. Poté se ve věci buďto přibírá znalec z odvětví toxikologie, nebo se věc musí odevzdat dle § 159a tr. řádu, jako přestupek správnímu orgánu. Vzhledem k technologiím, které jsou užívány přístroji na měření alkoholu v dechu a k jejich přesnosti si myslím, že odběr krve v této době nepřináší žádný užitek, ale spíše protahuje řízení, které by mělo být co nejkratší a nejefektivnější.

Dalším druhem návykové látky jsou omamné a psychotropní látky, což je v dnešní době stále častěji užívaná návyková látka. Její odhalení a prokázání stavu vylučujícího způsobilost u řidiče je často velmi složité. V případě podezření, že je řidič ovlivněn takovouto látkou, policista osobu nejprve vyzve k provedení orientačního vyšetření, ke kterému Policie ČR nejčastěji využívá soupravy DrugWipe různých typů a v případě, že je orientační test pozitivní na některou látku, je osoba v souladu se zákonem vyzvána k lékařskému vyšetření s odběrem krve a moči.

Odebraný biologický materiál je poté odeslán do laboratoře, nejčastěji Toxikologické laboratoře oddělení soudního lékařství některé z krajských, či městských nemocnic. Zde pracovníci nejprve provedou zkoumání odebrané moči, ke zjištění, zda se v ní uvedená látka nachází. V případě, že je zjištěna přítomnost látky v moči, provede se vyšetření odebrané krve, kde je formou odborného vyjádření, či znaleckého posudku stanovena přesná koncentrace látky. Postup po obdržení hodnot návykové látky se poté liší dle pokynu státních zástupců, což je následně popsáno v praktické části této práce.

⁵⁶ čl. 56 odst. 5 ZPPP 160/2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu

4.4 Způsoby řešení přečinu Ohrožení pod vlivem návykové látky

Možností, jak spáchat tento přečin je hned několik. Tohoto přečinu se řidič dopustí již tím, že započne jízdu ve stavu vylučujícím způsobilost, ale samostatnou právní kvalifikaci má i způsobení dopravní nehody pod vlivem návykové látky, nebo recidiva. Vzhledem k tomu, že v případě spáchání tohoto přečinu pod vlivem omamných a psychotropních látek není často vedeno v ZPŘ, bude především rozvedeno spáchání tohoto přečinu pod vlivem alkoholu.

4.4.1 Zjištění skutku při běžné, nebo cílené silniční kontrole

Odhalení pachatele tohoto trestného činu je nejčastější právě při běžném dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu. Jak je uvedeno výše, při každé silniční kontrole musí být u řidiče provedeno vyšetření na zjištění přítomnosti alkoholu v jeho dechu, což je prováděno zejména analyzátory alkoholu v dechu, v praxi u Policie ČR je tímto přístrojem nejčastěji Dräger Alkotest typu 7510. V případě silniční kontroly je tedy řidič po předložení potřebných dokladů vyzván k tomu, aby se podrobil dechové zkoušce. Policistou je řádně poučen o průběhu zkoušky a možných následcích a dalším postupu. V případě pozitivního výsledku je poté s odstupem 5 minut provedena druhá dechová zkouška a v případě, že rozdíl naměřených hodnot není vyšší než 10 %, jsou zkoušky ve většině případů brány jako důkazní prostředek.

Stejný postup policejního orgánu je v případě cílené silniční kontroly, což je vlastně kontrola zaměřená na konkrétní vozidlo a jeho řidiče, který mohl buďto odjíždět od restauračního zařízení, nebo jeho jízda vykazovala známky jízdy pod vlivem alkoholu. Toto je operačnímu středisku Policie ČR často oznamováno zejména okolními řidiči, nebo přímo obsluhou restauračního zařízení.

V případě, že je u řidiče zjištěn alkohol s hodnotou více jak 1 ‰, není možné tuto osobu ihned vyslechnout, ani provádět s ní jiné úkony v trestním řízení, jelikož to neumožňuje její současný stav. V praxi jsou proto užívány tři způsoby, jak věc vyřešit. Jedním z nich je zadržení osoby dle § 76 odst. 1 tr. řádu, následné umístění do policejní cely a provedení potřebných úkonů a výslechu osoby až po jejím vystřízlivění, s tím, že poté

je osoba propuštěna na svobodu a další řízení je vedeno na svobodě. Druhý způsob je předvedení osoby na policejní služebnu, kde je věc zaevidována, osobě je předán záznam o sdělení podezření, s tím, že výslech a další úkony jsou provedeny až v dalších dnech. Nejčastější možností je ale předání výzvy k podání vysvětlení⁵⁷. Na výzvě je uveden konkrétní den, kdy budou s osobou všechny potřebné úkony provedeny. Tato možnost má výhodu především v dostatečném čase na přípravu policisty k sepsání záznamu o sdělení podezření, připravení výslechu podezřelého a zajištění dalších podkladů.

Odhalení omamných a psychotropních látek u řidiče, při běžné i cílené silniční kontrole, spočívá v tom, že není prováděn test na přítomnost těchto látek u každého řidiče, ale pouze v případě podezření, že je řidič pod jejich vlivem. Toto podezření vznikne zejména z chování řidiče, nebo pokud je lustrací osoby zjištěno, že má drogovou minulost.

4.4.2 Způsobení dopravní nehody pod vlivem alkoholu

Také v rámci šetření každé dopravní nehody, ke které je přivolána hlídka Policie ČR, musí být u zúčastněných řidičů provedena dechová zkouška na zjištění přítomnosti alkoholu v dechu řidiče⁵⁸. Postup zjišťování alkoholu je totožný se silniční kontrolou, tedy zejména provedení dechové zkoušky. Pouze v určitých případech, například při těžkém zranění řidiče, který není schopen dechovou zkoušku provést, se rovnou nařizuje odběr krve. Tento odběr zajišťuje nemocnice, do které je řidič převezen a zde je poté krev policisty vyzvednuta a odeslána do příslušné toxikologické laboratoře.

V případě zjištění přítomnosti alkoholu u řidiče poškozeného vozidla je způsob řešení podobný jako při silniční kontrole, kdy dopravní nehoda je zpracována stejným způsobem, jako kdyby se jednalo o nehodu bez alkoholu. V protokolu o nehodě v silničním provozu se ovlivnění poškozeného řidiče alkoholem pouze poznamená a to včetně orgánu, který toto bude řešit a čísla jednacního pod kterým je věc vedena.

⁵⁷ § 158 odst. 7 tr. řádu

⁵⁸ čl. 34 odst. 1 písm. j) ZPPP 160/2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu

V případě, že je však u řidiče, který dopravní nehodu zavinil, dechovou zkouškou, nebo rozbořením krve zjištěna hodnota alkoholu vyšší než 1 ‰, posuzuje se celá dopravní nehoda jako TČ a to dle ustanovení § 274 odst. 1 a odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. Postup s výsledkem osoby, tedy to, že ji nelze pod vlivem alkoholu vyslýchat je stejný jako v případě silniční kontroly. Je však výhodou datum podání vysvětlení posunout dále, na dobu alespoň týden od dopravní nehody. Toto odsunutí výsledku je vhodné především v časovém prostoru pro zajištění veškerých podkladů do trestního spisu a to zejména vypracování dokumentace k dopravní nehodě, či získání potvrzených poučení od všech poškozených subjektů. V případě dopravní nehody totiž dojde ve většině případů ke hmotné škodě na majetku, či k újmě na zdraví a poškozenými v tomto případě jsou majitelé poškozených vozidel a předmětů, či sami účastníci při jejich zranění a také jejich zdravotní pojišťovny, ale především jsou poškozenými pojišťovny, u kterých má vozidlo, kterým byla dopravní nehoda způsobena, sjednáno pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla⁵⁹. Tato pojišťovna totiž ve většině případů hradí veškerou vzniklou újmu, kterou poté sice může vymáhat po viníkovi dopravní nehody, ale musí být poučena, mimo jiné, o možnosti navrhnout, aby soud uložil pachateli povinnost škodu jim nahradit⁶⁰. Vzhledem k tomu, že se tato poučení zasílají zejména poškozeným právnickým osobám většinou datovou zprávou, která je adresována přímo organizaci a ne konkrétní osobě, trvá často dlouhou dobu, než jsou doručena zpět potvrzená a poté by nemohla být součástí spisu předaného státnímu zástupci. Trestní spis vedený pro tento přečin je poté doplněn o dokumentaci k dopravní nehodě, tedy protokol o nehodě v silničním provozu, plánek místa dopravní nehody, fotodokumentaci, či další úřední záznamy.

4.4.3 Řízení hromadného dopravního prostředku

Méně častá možnost spáchání tohoto přečinu je v případě řízení hromadného dopravního prostředku. Za hromadný dopravní prostředek se v tomto případě považuje zejména autobus, trolejbus, či tramvaj. V dnešní době se již stává velice zřídka, že je řidič takového prostředku pod vlivem alkoholu. Je velice běžné, že samotní dopravci u řidiče, před nástupem do zaměstnání, provádějí test na přítomnost alkoholu a v případě zjištění alkoholu, řidiči zakáží jízdu.

⁵⁹ zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

⁶⁰ § 43 odst. 3 tr. řádu

Navíc lze řízení hromadného prostředku v tomto stavu považovat i za naplnění skutkové podstaty přečinu obecné ohrožení⁶¹, jelikož tímto nebezpečným jednáním řidič úmyslně vydá lidi v nebezpečí smrti, nebo těžké újmy na zdraví. Souběh těchto dvou přečinů již nelze vést v ZPŘ, jelikož za přečin obecné ohrožení hrozí trest odnětí svobody až na osm let.

4.4.4 Recidiva

Poslední skutková podstata tohoto přečinu, tedy jeho poslední písmeno druhého odstavce obsahuje recidivu, tedy konkrétně spáchání tohoto přečinu v době, kdy byl podezřelý v posledních dvou letech za tento přečin již odsouzen, nebo byl propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za tento přečin.

Toto ustanovení také není nikterak často využíváno, jelikož je ve většině případů za první spáchání tohoto přečinu ukládán zákaz činnosti na dobu minimálně jeden rok. Pachatel má tedy pouze malou šanci, aby tento skutek spáchal dvakrát za sebou ve dvou letech.

⁶¹ § 272 odst. 1 tr. řádu

5 Přečin Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 trestního zákoníku

5.1 Znění z trestního zákoníku

(1) Kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že

a) vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pro kterou takové oprávnění pozbyl,

b) zdržuje se na území České republiky, ačkoli mu byl uložen trest vyhoštění nebo bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění,

c) bez povolení a bez vážného důvodu se zdržuje v místě nebo obvodě, na které se vztahuje trest zákazu pobytu, nebo nedodržuje omezení, která mu byla soudem uložena v souvislosti s výkonem tohoto trestu,

d) porušuje zákaz pobytu uložený podle jiného právního předpisu,

e) navštíví akci, na kterou se vztahuje trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, nebo se dopustí jiného závažného jednání, aby zmařil účel tohoto trestu,

f) bez závažného důvodu nenastoupí na výzvu soudu trest odnětí svobody nebo se jiným způsobem neoprávněně brání nástupu výkonu tohoto trestu,

g) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel trestu,

h) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel vazby,

i) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel zabezpečovací detence, nebo

j) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel ochranného léčení nebo ochranné výchovy, které byly uloženy soudem, nebo jinak, zejména útekem

z ústavu, pomoci při útěku, výkon takových rozhodnutí podstatně ztěžuje, anebo maří dohled uložený při ukončení ochranného léčení, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se dopustí závažného nebo opakovaného jednání, aby zmařil vykazání provedené podle jiného právního předpisu nebo rozhodnutí o předběžném opatření soudu, kterým se ukládá povinnost dočasně opustit společné obydlí a jeho bezprostřední okolí a zdržet se vstupu do něj nebo povinnost zdržet se styku s navrhovatelem a navazování kontaktů s ním.

(3) Kdo zmaří nebo podstatně ztíží výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že

a) zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnou, zatají, zcizí nebo odstraní věc, které se takové rozhodnutí týká, nebo

b) uprchne stráží, z vazby, z výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence, bude potrestán odnětím svobody až na pět let nebo peněžitým trestem.

(4) Kdo poté, co proti němu byla bezvysledně použita opatření v občanském soudním řízení směřující k výkonu rozhodnutí soudu nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí, včetně úpravy styku s dítětem, maří výkon takového rozhodnutí nebo dohody, nebo kdo se dopustí závažného jednání, aby zmařil výkon rozhodnutí jiného orgánu veřejné moci týkajícího se výchovy nezletilých dětí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.⁶²

5.2 Rozbor skutkové podstaty

Z tohoto velmi obsáhlého paragrafu trestního zákoníku je v oblasti silniční dopravy nejdůležitější a nejčastěji využívaný první odstavec a zde písmeno a), tedy to, že někdo vykonává činnost, která mu byla zakázána rozhodnutím soudu, či jiného orgánu státní správy, nebo pro kterou pozbyl potřebné, v tomto případě řidičské oprávnění.

⁶² § 337 trestního zákoníku

Stejně tak jako u přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky, je zde objektem především zájem na ochraně společnosti a dále pořádek ve věcech veřejných, jak tomu napovídá název Hlavy X tr. zákoníku, ve které je tento přečin uveden.

Objektivní stránkou je ve formě jednání to, že je vykonávána činnost, která je určitým rozhodnutím zakázána. Následkem pak je zmaření, nebo podstatné ztížení výkonu rozhodnutí orgánu veřejné moci. Příčinným vztahem je to, že je vykonáváním zakázané činnosti zmařen, nebo podstatně ztížen výkon rozhodnutí soudu, nebo jiného orgánu veřejné moci.

Subjekt je v tomto případě také obecný a je vyjádřen slovem „Kdo“. To znamená, že pachatelem v tomto případě může být kdokoliv, pouze však za podmínky, že má pravomocně uložen zákaz určité činnosti, v tomto případě zákaz řízení motorových vozidel.

Subjektivní stránka zde také není přesně definována slovy *úmyslně*, nebo *z nedbalosti*, proto je zde také užito pravidlo o tom, že trestný čin musí být spáchaný úmyslně, pokud není v trestním zákoníku uvedeno jinak.

5.3 Způsob řešení přečinu Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Tento velice častý přečin je v současné době společností silně odsuzován, jelikož velice často dochází k vážným dopravním nehodám, které zaviní řidič, mající vysloveno i několik platných zákazů řízení motorových vozidel najednou. Velmi často se tohoto přečinu dopouští lidé, kteří již byli za tento přečin vícekrát odsouzeni a některé z nich již další trestní řízení ani nezajímá a dopouští se tohoto přečinu stále dokola. Tresty, které za tento přečin ukládají soudy, také nejsou tak citelné, aby zamezili dalšímu páchání této trestné činnosti. Není neobvyklé, že je odsouzenému za opakované maření výkonu úředního rozhodnutí uložen pouze podmíněný trest odnětí svobody a další zákaz činnosti již uložen není s vysvětlením, že soud chce, aby odsouzený mohl vést řádný život, k čemuž potřebuje řidičské oprávnění.

K naplnění skutkové podstaty tohoto přečinu, je nutné, aby byl pachateli pravomocně uložen zákaz činnosti, který spočívá v zákazu řízení motorových vozidel. Tento zákaz může být uložen několika způsoby.

Uložit jej může správní orgán formou sankce v rozhodnutí o spáchání závažného přestupku, například řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu, nedovolené předjíždění, nebo opakované spáchání jiného přestupku, například nedání přednosti v jízdě apod. V případě uložení více sankcí správním orgánem mohou tyto zákazy činnosti běžet paralelně vedle sebe.

Zákaz řízení motorových vozidel ukládá samozřejmě také soud a to formou trestu zákazu činnosti, který je rozebrán mezi pojmy trestního práva procesního v kapitole 2.2.1. Zákaz řízení motorových vozidel uložený soudem začíná být platný až po skončení předchozího zákazu činnosti uloženého soudem. V případě zákazu činnosti uloženého správním orgánem platí samostatně, vedle něho. Soud, nebo v přípravném řízení státní zástupce může uložit zákaz činnosti také formou opatření, což není trestem v pravém slova smyslu. Porušení takto uloženého zákazu může dle některých výkladů naplnit předmětný přečin také, jelikož usnesení, kterým je opatření obviněnému uloženo má formu rozhodnutí, minimálně však vykonáváním zakázané činnosti obvinění nedodržel podmínky, za kterých bylo upuštěno od jeho potrestání (viz kapitola 3.3.3).

Dále se lze tohoto přečinu dopustit tím, že řidič řídí motorové vozidlo, ačkoliv dosáhl 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče a do vlastních rukou převzal oznámení o dosažení 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče⁶³. O trestný čin jde však pouze do jednoho roku od pozbytí řidičského oprávnění. Po uplynutí jednoho roku, v případě, že řidič nesplnil podmínky pro vrácení řidičského oprávnění⁶⁴, se řidič dopouští pouze přestupku dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu.

Posledním, kdo vydává rozhodnutí, jehož porušení znamená spáchání tohoto přečinu je soudní exekutor. Pozastavení řidičského oprávnění exekučním příkazem je uvedeno v exekučním řádu⁶⁵. Podmínky pozastavení řidičského oprávnění exekučním příkazem pak obsahuje § 71a exekučního řádu.

⁶³ § 123c odst. 3 zákona o silničním provozu

⁶⁴ § 101 zákona o silničním provozu

⁶⁵ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)

At' již jde o rozhodnutí vydané jakýmkoliv z uvedených orgánů, je vždy nutné podezřelému prokázat úmysl, který je ke spáchání tohoto přečinu nutný. V praxi je největší problém prokázat úmysl v případech rozhodnutí nedoručeného, či doručeného fikcí. Ke každému takovému skutku je ke spisu nutno zjistit rozhodnutí, jehož výkon byl mařen a to s vyznačením nabytí právní moci, ale především s formou doručení osobě, proti které jeho výkon směřuje. V případě zjištění, že rozhodnutí bylo doručeno osobě fikcí, nebo nebylo doručeno vůbec je nutno prokázat, zda podezřelý věděl o tom, že má vysloven zákaz činnosti.

Pokud není prokázáno, že o rozhodnutí podezřelý věděl, nelze ve věci spatřovat trestný čin, jelikož není zjištěn úmysl mařit výkon rozhodnutí, ale věc se posuzuje jako přestupek dle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o silničním provozu. Pokud je však řidič zastaven znovu, má se za to, že projednáním předchozího přestupku, byť pouze na ulici při silniční kontrole a sepsáním oznámení o přestupku, byl řidič seznámen s tím, že nesmí řídit motorová vozidla.

5.3.1 Zjištění skutku při silniční kontrole

Nejčastěji je tento skutek zjištěn při běžné silniční kontrole, kdy je lustrací osoby v evidenci řidičů zjištěno, že tato má platný zákaz řízení motorových vozidel. Nejjednodušší případ je, když podezřelý sám dozná, že ví o zákazu činnosti, nebo lze okamžitě opatřit potřebné rozhodnutí. V tomto případě lze osobě ihned sdělit podezření ze spáchání tohoto přečinu, následně ji ihned vyslechnout jako podezřelého a v zákonné lhůtě skončit ZPR. Osoba je z místa kontroly většinou eskortována na příslušné oddělení. Jelikož se jedná o osobu podezřelou ze spáchání trestného činu, měla by být její osobní svoboda omezena. Lze opět využít zadržení osoby podezřelé dle § 76 odst. 2 tr. řádu, ale častěji je využíváno zajištění osoby dle zákona o Policii ČR⁶⁶, při kterém není povinnost vyrozumívat státního zástupce a sám policejní orgán rozhoduje o ukončení omezení osobní svobody. Poté, co jsou s osobou provedeny potřebné úkony v trestním řízení, je osoba propuštěna a řízení je většinou vedeno na svobodě.

⁶⁶ § 26 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

5.3.2 Maření výkonu úředního rozhodnutí s dopravní nehodou

To, že má účast na dopravní nehodě osoba, která má vyslovena platný zákaz řízení motorových vozidel je také velice časté. V případě, že se jedná o poškozeného, tedy nemá řidič s platným zákazem činnosti na vzniku dopravní nehody žádný podíl, vede se klasické ZPŘ stejně, jak tomu je při silniční kontrole a opět se poznamená tato skutečnost do protokolu o nehodě v silničním provozu.

Složitější to však je v případě, že dopravní nehodu zaviní řidič s platným zákazem činnosti. V tomto případě jsou v praxi užívány dva způsoby řešení, které jsou oba po právní stránce v pořádku.

První možností je vést věc dopravní nehody společně s trestným činem ve společném řízení. To znamená, že je celá dopravní nehoda vedena v trestním řízení a to včetně poučení všech poškozených stejně, jak tomu je v případě ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 odst. 1 a odst. 2 písm. a) trestního zákoníku. To, že podezřelý při maření výkonu úředního rozhodnutí způsobil dopravní nehodu, je pak bráno jako přitěžující okolnost a je k tomu přihlédnuto při ukládání trestu soudem. Součástí trestního spisu v ZPŘ poté je i kompletní dokumentace k dopravní nehodě, tedy protokol o nehodě v silničním provozu, plánec místa dopravní nehody a fotodokumentace. Soud by měl v rozhodnutí také uložit obviněnému povinnost nahradit vzniklou škodu.

Druhá možnost je vést samostatně trestní řízení pro přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání a dále vést samostatně dopravní nehodu jako přestupek. O přečinu rozhoduje soud stejně jako v případě silniční kontroly. O tom, že byla podezřelým při jeho jednání způsobena dopravní nehoda, se učiní poznámka do spisu, včetně čísla jednacního a orgánu, který bude rozhodovat o dopravní nehodě. Stejně tak v přestupkovém spise dopravní nehody je uvedeno číslo jednacního trestního spisu a dále jaký soud bude ve věci rozhodovat.

Tímto způsobem je poté řidič, který v době platného zákazu činnosti způsobil dopravní nehodu potrestán dvakrát. Poprvé od soudu za spáchání předmětného přečinu, podruhé od správního orgánu za dopravní nehodu a s ní související přestupky. Rozhodnutí správního orgánu je nutné především z důvodu rozhodnutí o náhradách škody, tedy v něm je rozhodnuto především o tom, kdo dopravní nehodu zavinil a jakých přestupků

se dopustil. Dopravní nehoda lze správním orgánem vyřešit i ve zjednodušeném řízení, tedy uložením příkazu na místě⁶⁷. Toto rozhodnutí lze použít pouze v případě, že se po zahájení správního řízení poškození po výzvě nepřipojí s nárokem na náhradu škody (tedy je škoda řešena pouze přes pojišťovnu). V případě, že se některý poškozený připojí s nárokem na náhradu škody a ta je oprávněná, ukončuje správní orgán řízení rozhodnutím.

⁶⁷ § 91 odst. 1 zákona č. 250/2016, o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

6 Přečin Ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 148 trestního zákoníku

6.1 Znění z trestního zákoníku

(1) Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Kdo z nedbalosti způsobí ublížení na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

6.2 Rozbor skutkové podstaty

Přečin ublížení na zdraví obsahuje dvě skutkové podstaty, v prvním odstavci je uvedena základní skutková podstata, ve druhém pak skutková podstata kvalifikovaná

V základní skutkové podstatě je objektem zájem na ochranu zdraví, jak uvádí název druhého dílu Hlavy I., zvláštní části trestního zákoníku, kde je tento přečin uveden.

Objektivní stránka tohoto přečinu je ve formě jednání porušení důležité povinnosti vyplývající ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uložené podle zákona. Následkem je způsobení ublížení na zdraví jiné osobě. Příčinným vztahem mezi jednáním a následkem je způsobení ublížení na zdraví porušením důležité povinnosti vyplývající ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uložené podle zákona.

Subjektem v tomto případě je opět kdokoliv, je určen slovem „*kdo*“. Tohoto přečinu se tedy může dopustit kdokoliv, ve vztahu k silniční dopravě touto osobou nemusí být přímo řidič motorového vozidla, ale i chodec, cyklista, nebo jiný účastník silničního provozu.

Forma zavinění, tedy subjektivní stránka je zde vysloveně uvedena a to jak v názvu paragrafu, tak ve znění textu a to pojmem „*z nedbalosti*“.

6.3 Způsob řešení přečinu Ublížení na zdraví z nedbalosti

Tento přečin je ve vztahu k silniční dopravě možný spáchat pouze při dopravní nehodě. Dopravní nehoda je událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu⁶⁸. V úvahu o možném naplnění skutkové podstaty tohoto přečinu jde tedy pouze u dopravních nehod, při kterých došlo ke zranění jiné osoby než viníka dopravní nehody. Taková dopravní nehoda je výjezdovou skupinou dopravních nehod většinou z počátku zpracovávána jako běžná dopravní nehoda, jelikož ve většině případů nelze na místě určit povahu a rozsah vzniklých zranění. Dopravní nehoda je tedy na místě zpracována v systému LOTUS NOTES, ve kterém policisté zpracovávají veškeré dopravní nehody.

Následným šetřením je poté zjišťován rozsah a závažnost zranění poškozených a to zejména zajišťováním dostupných lékařských zpráv. Tyto zprávy většinou poskytují přímo poškození, nebo jsou vyžádány od ošetřujícího lékaře. Samotné lékařské zprávy slouží k prvotnímu zjištění, zda zranění naplňuje znaky ublížení na zdraví dle § 122 odst. 1 tr. zákoníku, nebo případně těžkou újmu na zdraví dle § 122 odst. 2 tr. zákoníku, či pouhý přestupek, v tomto případě dle § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu. Dále je poté prováděno šetření k přesnému určení povahy zranění poškozeného, kdy způsob tohoto určení se na různých odděleních velmi liší a bude následně popsán v praktické části této práce.

Další obsah spisové dokumentace u tohoto přečinu je opět podobný jako u ohrožení pod vlivem návykové látky v kapitole 4.4.2., tedy jsou poučeny veškeré právnické a fyzické osoby. Rozdíl v poučení je pouze u osoby poškozeného, tedy osoby, které bylo činem ublíženo na zdraví. Tato osoba je považována nejen za poškozeného, ale také za oběť trestného činu⁶⁹. Obětí trestného činu dle zákona o obětech trestného činu se rozumí i osoba, které vznikla i pouze majetková, či nemajetková újma, tedy v rámci dopravní nehody například psychický šok. Tyto osoby však v praxi nejsou většinou jako oběti trestného činu poučovány, jelikož hmotná škoda je hrazena pojišťovnou a prokazování

⁶⁸ § 47 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

⁶⁹ § 2 odst. 2 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů)

psychické újmy je v praxi velice obtížné. Poškození, kterým vznikla pouze majetková újma, jsou poučeni pouze o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných a dále jsou poučeni jako běžní poškození v trestním řízení.

Oběť trestného činu je kromě poučení o poskytování informací poučena jako poškozený – oběť trestného činu, kde se oběť vyjádří ke vzniklé újmě, a dále jsou i předány základní informace pro oběť trestného činu.

7 Způsoby dokazování ve zkráceném přípravném řízení

Vzhledem k základnímu účelu ZPŘ, tedy rychlosti, jednoduchosti a ekonomičnosti řízení, by dokazování v takto řešených trestných činech mělo být co nejrychlejší a nejjednodušší. Touto formou by měli být šetřeny pouze skutkově jednoduché trestné činy. K tomuto vydalo trestní kolegium Nejvyššího soudu stanovisko⁷⁰, dle jehož právní věty se ZPŘ koná ve skutkově, právně a důkazně jednoduchých věcech. I přesto je však v rámci tohoto řízení možno vést určité dokazování. Trestní řád ukládá orgánům činným v trestním řízení v § 179b odst. 1 možnost provádět dokazovací úkony uvedené v hlavě deváté⁷¹, a v případě neodkladných a neopakovatelných úkonů pak podle hlavy čtvrté⁷². Tyto úkony dle hlavy čtvrté a deváté však nelze v ZPŘ užít všechny.

Z hlavy čtvrté lze užít zejména zajišťovací úkony a to především ty, sloužící k zajištění osob. Nejčastěji využívanou možností zajištění osoby je zadržení podezřelého dle § 76 odst. 1 tr. řádu, které se využívá zejména v případě, je-li dán některý z důvodů vazby⁷³. Tato možnost je využívána především u osob, které nemají na území České republiky trvalý pobyt, případně u osob, u kterých není spolehlivě místo pobytu zjištěno.

Dle hlavy deváté provádí policejní orgán důkazy zejména dle § 158 tr. řádu, ze kterých nejužívanější je podání vysvětlení. Toto podání vysvětlení může policejní orgán vyžadovat od fyzických a právnických osob a od státních orgánů dle § 158 odst. 3, písm. a) tr. řádu. O podaném vysvětlení musí policejní orgán sepsat úřední záznam⁷⁴, který sám o sobě jako důkaz neslouží, slouží pouze státnímu zástupci a podezřelému ke zvážení, zda navrhnou soudu vyslechnutí osoby jako svědka. K sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení je osoba nejčastěji písemně předvolána dle § 158 odst. 7 tr. řádu, ale osobu lze předvolat i telefonicky, což je poté poznamenáno do spisu.

Provést výslech osoby v přípravném řízení, tak aby sloužil jako důkaz v hlavním líčení, je možné v případě, že se jedná o neodkladný a neopakovatelný úkon⁷⁵. K tomuto kroku lze přistoupit pouze v ojedinělých případech, kdy například vyslýchaná osoba umírá, jedná-li se o cizince, jehož již nebude možné na území ČR zastihnout, či se jedná

⁷⁰ Vedeno pod spisovou značkou Tpjn 303/2014

⁷¹ Zejména dle § 158 odst. 3 tr. řádu

⁷² Zejména dle § 76 a § 78 tr. řádu

⁷³ § 67 tr. řádu

⁷⁴ § 158 odst. 6 tr. řádu

⁷⁵ § 158 odst. 9 tr. řádu

o osobu mladší 18 let, nebo naopak osobu staršího věku, u kterých lze očekávat, že po delší době již nebudou v případném hlavním líčení schopny věrně reprodukovat důležité skutečnosti. To, zda podání vysvětlení bude provedeno jako výslech svědka, navrhuje státní zástupce a tento úkon poté musí být proveden za účasti soudce, který dohlíží na jeho zákonný průběh. Je-li výslech proveden jako neodkladný a neopakovatelný úkon, je o něm sepsán protokol o výslechu svědka, na rozdíl od běžného výslechu, kdy je sepsán pouze úřední záznam.

Dalším důkazním prostředkem, který je zajišťován policejním orgánem, mohou být odborná vyjádření, nebo znalecké posudky. Tyto důkazní prostředky jsou zajišťovány od specialistů, či odborníků v určitém odvětví. Nejčastějším druhem tohoto důkazu, v souvislosti s TČ v dopravě, je vyhotovení lékařské zprávy o zranění poškozeného z dopravní nehody. Tato lékařská zpráva má formu odborného vyjádření a žádá se o ní dle § 8 odst. 1 tr. řádu.

Často diskutovaný druh důkazu je samotný znalecký posudek. Vypracování znaleckého posudku je vyžádáno pouze v těch případech, kdy jinými způsoby nelze objektivně prokázat určitou skutečnost důležitou pro posouzení věci. V praxi se znalecké posudky nejčastěji vyžadují nejčastěji u dopravních nehod a to zejména k určení povahy zranění poškozeného, nebo pro potřebu objasnit průběh a zavinění dopravní nehody. Dále lze soudního znalce přibrat v případě ohrožení pod vlivem návykové látky, kdy lze znaleckým posudkem dopočítat hodnotu alkoholu v době jízdy podezřelého, který požil alkoholický nápoj po deliktu.

Tento druh důkazu je diskutován především z důvodu, zda lze po jeho vyžádání vést věc v ZPŘ, či nikoliv. Touto otázkou se zabývá mimo jiné i přední odborník na trestní právo v ČR, prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., který v komentáři k trestnímu řádu uvádí: *„Zkrácené přípravné řízení je koncipováno pro řešení nejjednodušších trestních věcí, které vzhledem k jeho zákonem stanovené délce lze uplatnit v podstatě jen u skutkově jednoduchých a důkazně jasných věcí, zpravidla bez nutnosti znaleckých posudků a složitějších důkazních postupů“* (Šámal, 2013, stránky 2335, 2336). Stejný názor mělo i Trestní kolegium Nejvyššího soudu, které ve svém, zde již uvedeném, stanovisku pod spisovou značkou Tpjn 303/2014 výše uvedenou větu více méně cituje. Policejní prezidium ČR, v interním aktu řízení, kterým se upravuje postup při plnění úkolů

v trestním řízení⁷⁶, v čl. 75 odst. 2 uvádí, že ZPŘ konají policejní orgány použitím standardních důkazních prostředků s nízkým stupněm formalizace, ale zároveň v čl. 76 odst. 2 možnost znaleckého dokazování zmiňuje. V praxi lze tedy říci, že hlavní slovo má vždy státní zástupce, který daný trestní spis dozoruje a který rozhodne, zda ve věci ZPŘ konat, či nikoliv.

Další možností dokazování je zajištění různých kamerových záznamů a to jak od fyzických i právnických osob, tak od orgánů státní správy. Tento záznam může být například i z kamery umístěné na čelním skle automobilu, záznam z průmyslové kamery provozoven, či z městského kamerového systému.

Složitější způsoby dokazování, jak jsou například rekognice, či rekonstrukce, by ve zkráceném přípravném řízení neměly být použity a to vzhledem k účelu a principu tohoto zjednodušeného řízení.

⁷⁶ ZPPP 103/203, o plnění některých úkolů policejních orgánů Police české republiky v trestním řízení

8 Obsah spisové dokumentace trestního spisu ve zkráceném přípravném řízení

Spisová dokumentace trestního spisu v ZPŘ je u všech přečinů podobná. Každý takový trestní spis obsahuje povinné dokumenty, kdy na první straně spisu je vždy Záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 tr. řádu, za ním následuje Záznam o sdělení podezření podle § 179b odst. 3 tr. řádu, a dále Protokol o výsledku podezřelého. Po tomto následují listinné důkazy, kterými mohou být různá odborná vyjádření, záznamy o dechové zkoušce k řízení pod vlivem alkoholu, rozsudky, či jiná rozhodnutí k maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, nebo lékařské zprávy k ublížení na zdraví z nedbalosti. Za těmito důkazy následují úřední záznamy policistů. Každý trestní spis by měl obsahovat úřední záznam zasahujících policistů a dále úřední záznamy o provedeném šetření, například o kamerovém záznamu, konzultace se soudním znalcem, či jiným vhodným specialistou a další možné úřední záznamy o všech provedených úkonech. Další v pořadí následují Úřední záznamy o podaném vysvětlení dle § 158 odst. 6 tr. řádu. Pokud je v rámci šetření, tedy v době před zahájením úkonů v trestním řízení, proveden výslech, např. dle zákona o Policii ČR⁷⁷, měla by být osoba znovu vyslechnuta dle trestního řádu. V případě, že obsah podání vysvětlení je stejný, založí se úřední záznam dle zákona o Policii ČR na oddělení a do hlavního trestního spisu se zakládá pouze výslech dle trestního řádu.

V případě spáchání skutku v souvislosti s dopravní nehodou, je v trestním spise dále vložena dokumentace k dopravní nehodě. Tuto dokumentaci tvoří protokol o nehodě v silničním provozu, fotodokumentace, formou popisu fotografií přiložených na CD disku a plánu místa dopravní nehody, spolu se situačním náčrtem vyhotoveným na místě dopravní nehody.

Protokol o nehodě v silničním provozu vyhotoví zpracovatel dopravní nehody v programu LOTUS NOTES, ve kterém Dopravní inspektoráty na celém území České Republiky zpracovávají dopravní nehody⁷⁸. Tento protokol obsahuje informace o místě, času, účastnících dopravní nehody, dále o jejím průběhu a následcích a porušených

⁷⁷ § 61 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

⁷⁸ čl. 30 odst. 2 ZPPP 160/2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu

právních předpisech. Součástí tohoto protokolu je i ohledání místa dopravní nehody a soupis opatření provedených na místě dopravní nehody.

Na dokumentaci k dopravní nehodě navazují záznamy o šetření k osobě podezřelé. Těmito záznamy jsou opis z rejstříku trestů, opis z evidence přestupků a výpis z evidenční karty řidiče. Dále je ke spisu založena zpráva z místa bydliště, kterou vypracovává obec trvalého bydliště podezřelého a pracovní hodnocení, které vypracovává zaměstnavatel podezřelého. Tyto dvě zprávy jsou vyhotoveny na základě písemné žádosti zpracovatele.

Jako jedny z posledních dokumentů jsou založeny poučení všech zúčastněných osob. Prakticky každá osoba, které se trestní řízení přímo dotýká, musí být poučena. Každá osoba, od které je požadováno vysvětlení, nebo jsou jí sděleny jakékoliv informace ze spisu, musí být poučena o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných. Kromě tohoto poučení poškození dostávají poučení poškozeného v trestním řízení, které je trochu rozdílné u fyzických osob i u právnických osob. Poučení poškozeného obsahuje zejména informace o možnosti náhrady škody v trestním řízení, ale i další práva a povinnosti poškozených. Další druh poučení poškozeného je poučení poškozeného – oběti trestného činu. Oběti trestného činu se kromě tohoto poučení a základního poučení o poskytování informací předají i základní informace pro oběť trestného činu, kde jsou uvedeny možnosti, které oběti dává zákon o obětech TČ.

Předposledním listem spisu je formulář Trestní spis ve zkráceném přípravném řízení, který obsahuje základní informace o datu nápadu trestné činnosti, o podezřelém, jeho případném zadržení, o provedených úkonech a o zajištěných důkazech, poznámce o dodržení, případně prodloužení lhůty a způsobu ukončení prověřování policejním orgánem.

Posledním a nejdůležitějším dokumentem je Zpráva o výsledku zkráceného přípravného řízení, který je podrobněji rozveden v kapitole 3. 3 a jeho vzor je přílohou č. IV této práce.

Obsah spisové dokumentace se může lišit dle konkrétního případu, může obsahovat například potvrzení o zadržení řidičského průkazu, úřední záznamy o zajištění osoby, či protokoly o zadržení podezřelého, kamerové záznamy na CD atd.

Kompletní spis je poté doplněn o obsah spisu, který je v současné době generován přímo z IS ETR a zakládá se za záznam o zahájení úkonů trestního řízení. Spis je poté umístěn do papírových desek s názvem trestní spis. Do těchto desek se dále volně vloží kopie Zprávy o výsledku zkráceného přípravného řízení, která je posléze uložena na státním zastupitelství.

Takto připravený spis se poté doručí státnímu zástupci, který po prostudování spisu rozhodne o podání návrhu na potrestání, či o jiném způsobu vyřízení věci.

9 Rozbor postupů při zpracování trestných činů v dopravě

Tato část práce se bude věnovat tomu, jakým způsobem zpracovávají trestné činy v silniční dopravě jednotlivé Dopravní inspektoráty v rámci Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. Jak bylo již zmíněno, jednotlivé dílčí postupy při zpracování se mnohdy velmi liší. Vzhledem k tomu, že jsem sám zhruba 3 roky trestní řízení těchto přečinů zpracovával, pokusil jsem se vybrat několik zásadních bodů, které se v praxi často dělají odlišně.

Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, jako takové, je rozděleno na 13 územních odborů, kdy na každém územním odboru je jeden Dopravní inspektorát. Dále je zde 5 Dálničních oddělení, které jsem však úmyslně do průzkumu nezahrnul, jelikož se jejich postup řídí dle působnosti státního zastupitelství a tedy stejně jako místně příslušný DI. Z uvedených 13 Dopravních inspektorátů jsou dva (DI Kladno a DI Praha venkov – východ), které trestné činy nezpracovávají, ale vždy věc předají na místě příslušné obvodní oddělení Policie ČR.

Jednotlivé zkoumané aspekty jsou rozděleny dle trestného činu, ke kterému směřují do podkapitol. Z důvodu zjednodušení budou dále jednotlivé Dopravní inspektoráty označovány zkratkami, které jsou u Policie ČR zavedené a jsou dále uvedeny v seznamu zkratk této práce (např. Dopravní inspektorát Benešov = DI BE).

9.1 Postup při přečinu Ohrožení pod vlivem návykové látky

Jelikož se jedná o nejčastěji řešený TČ v dopravě, je zde postup útvarů relativně podobný. Liší se zejména hodnota alkoholu, kdy je věc posuzována jako TČ, nebo způsob zjišťování hodnoty jiné návykové látky v krvi řidiče.

9.1.1 Stanovení hodnoty alkoholu, kdy se jedná o trestný čin

Jak bylo již uvedeno v kapitole 4.3, hodnoty alkoholu, kdy je skutek posuzován jako trestný čin, jsou často velmi rozdílné a tím i postup policejních orgánů při jejich zpracování. V případě, kdy dechová zkouška přesáhne hodnotu 1,24 ‰, následuje vždy postup v trestním řízení a následné ZPŘ, pokud však nenastane jiná závažná okolnost, vyžadující užití speciálního postupu (požití alkoholu viníkem po dopravní nehodě). V případě, že je však hodnota v rozmezí 1 ‰ – 1,24 ‰, je již způsob řešení velmi rozdílný a bude následně podrobněji rozebrán.

Nejčastější způsob řešení této skutečnosti je takový, že je věc vedena jako přestupek, kdy je osoba vyzvána k odběru biologického materiálu (krve, nebo moči), který je poté v toxikologické laboratoři rozebrán a je zjištěna přesná hodnota alkoholu. V případě, že je výsledek rozboru vyšší než 1 ‰, je poté věc překvalifikována na trestný čin a je vedeno klasické ZPŘ. Takto postupují DI BE, DI BN, DI KO, DI PVJ a DI PVZ.

Další oddělení a to DI NB, DI PB, DI RA a DI MB v případě dechové zkoušky s hodnotou do 1,24 ‰ vyzvou také osobu k odběru biologického materiálu, věc ovšem od počátku zpracovávají jako trestný čin a po doručení výsledku rozboru krve vedou věc buďto v ZPŘ, nebo, v případě výsledku rozboru s hodnotou nižší než 1 ‰, věc odevzdají správnímu orgánu⁷⁹.

Zbylé dva Dopravní inspektoráty nenařizují v případě hodnoty dechové zkoušky do 1,24 ‰ vždy odběr krve, ale rovnou vedou věc jako trestný čin v ZPŘ, s rozdílem, že DI KH má hraniční hodnotu nastavenou na 1,05 ‰ a DI ME na 1 ‰.

9.1.2 Stanovení hodnoty jiné návykové látky

Při určování hodnoty jiné návykové látky v krvi řidiče již nelze použít tak jednoduchý způsob, jako u alkoholu, kterým je dechová zkouška certifikovaným analyzátořem alkoholu v dechu, ale musí následovat vždy rozbor odebraného biologického materiálu. V současnosti Policie ČR disponuje pouze orientačními testy na zjištění přítomnosti jiné návykové látky v těle. V případě, že je tento test u osoby proveden a je jím zjištěna

⁷⁹ § 159a odst. 1 písm. a) tr. řádu

přítomnost některé látky v těle, je osoba vyzvána k tomu, aby se podrobila lékařskému vyšetření spojenému s odběrem krve a moči⁸⁰. Odebraný biologický materiál je poté odeslán do některé toxikologické laboratoře ke zkoumání.

S výjimkou DI PVZ, všechny ostatní Dopravní inspektoráty nechávají nejprve provést pouze screening odebrané moči, kterým se zjistí, zda v těle osoby je, či není přítomna některá z těchto látek. DI PVZ provádí tento screening rovnou z odebrané krve. Po zjištění, že v biologickém materiálu jsou stopy po návykových látkách, je třeba ještě stanovit jejich hladinu. Stanovení této hodnoty vyžaduje větší odbornost a úsilí a většinou je k tomu většinou potřeba znalecké zkoumání.

Některá oddělení, jako DI ME a DI NB mají v toxikologické laboratoři domluveno toto zkoumání formou odborného vyjádření⁸¹, ke kterému není zapotřebí vést věc jako trestný čin, ale lze jej využít i v přestupkovém řízení. V případě, že hodnoty látek v odebraném vzorku přesáhnou stanovené hodnoty, jsou poté ve věci zahájeny úkony trestního řízení. Obě tato oddělení poté v rámci prověřování nechávají na prověřovaného vypracovat znalecký posudek z oboru psychologie a po jeho doručení předají věc SKPV, kde se koná klasické trestní řízení.

Další užívaná možnost zjištění hodnot látek v těle je formou výše uvedeného znaleckého zkoumání. Poté, co je screeningem zjištěna přítomnost látky v moči, jsou ve věci zahájeny úkony trestního řízení a toxikologická laboratoř je přizvána jako znalecký ústav, ke zjištění hodnot formou znaleckého posudku. Po jeho obdržení policejní orgán vyžádá opět znalecký posudek z oboru psychologie a poté následuje totožný postup a to předání věci do vyšetřování. Takto ve Středních Čechách postupuje DI PVJ, DI PVZ a DI KO.

Pro Dopravní inspektoráty nejjednodušší postup poté využívají zbylá oddělení, kde zajistí odběr krve a moči, stejně jako ostatní, ale formou odborného vyjádření nechávají stanovit pouze přítomnost látky v moči. Po obdržení výsledků screeningu moči, věc předají na příslušný odbor dopravy jako přestupek⁸². Správní orgán poté ve správním řízení přizve znalce, který určí přesné hodnoty látek v těle a v případě překročení hodnot věc předá přímo na SKPV.

⁸⁰ § 5 odst. 1 písm. g) zákona č. 361/2000 Sb. o silničním provozu

⁸¹ § 67 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

⁸² § 74 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Stanovení těchto hodnot však není tak jednoduché, jako tomu je u alkoholu, kde je obecně dána hodnota 1 ‰ alkoholu v krvi řidiče. Pro posouzení, zda lze u jiných návykových látek, dle hodnot ve věci spatřovat trestný čin v současnosti slouží Znalecký posudek vypracovaný Psychiatrickou nemocnicí Bohnice k trestní věci odvolacího soudu v Plzni⁸³. Tímto posudkem byla stanovena hladina sedmi nejčastějších návykových látek, kdy lze věc posuzovat jako TČ.

Okresní státní zastupitelství Praha – západ na základě tohoto posudku vydalo pod č.j. SPR 219/2016 sdělení, ve kterém uvádí, že „*způsobilost bezpečně řídit motorové vozidlo je zcela vyloučena při hladině 200 ng/ml metanfetaminu v séru a podobně při hladině 10 ng/ml Δ^9 THC v séru.*“. Tento přípis byl poté rozeslán v rámci celého Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, které se dle něho řídí minimálně v tom, kdy ve věci zahájit úkony trestního řízení.

9.2 Postup při přečinu Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Přečin Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání neobsahuje takové možnosti různorodosti postupu, jelikož jeho znění takřka nedovoluje mnoho odchylek ve zpracování. Nejvíce diskutovaným problémem při zpracování tohoto přečinu je jeho spáchání v souběhu se spácháním dopravní nehody, tedy takové, při které není spáchán jiný trestný čin. Zde se Dopravní inspektoráty po celé republice dělí na dva tábory v pohledu na to, jak věc zpracovávat.

Jednou z možností je vést věc dopravní nehody jako přestupek s jejím oznámením do správního řízení, a samostatné vedení přečinu v ZPŘ, ke kterému se přiklání DI BE, DI BN, DI KH, DI ME a DI NB. Sám jsem se v době mého zpracovávání trestných činů v dopravě na tuto problematiku dotazoval na místním Okresním státním zastupitelství Mělník, kde, stejně jako nejspíše u ostatních zde uvedených státních zastupitelství, mi věc byla vysvětlena tak, že v době, kdy pachatel začal tento TČ páchat, tedy v době, kdy začal řídit motorové vozidlo, nevěděl, že s ním spáchá dopravní nehodu, z toho důvodu má být dopravní nehoda vedena samostatně. Navíc, na rozdíl od ohrožení pod vlivem

⁸³ spis. zn. 7To 269/2014 vedený odvolacím soudem v Plzni

návykové látky, u maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání není znakem skutkové podstaty spáchání dopravní nehody.

Druhá možnost je vedení uvedeného přečinu a dopravní nehody v jednom řízení, kdy trestní spis obsahuje veškerou dokumentaci k dopravní nehodě, poučení všech poškozených a účastníků a soud při svém rozhodování rozhoduje nejen o vině a trestu, ale také o náhradě škody. Takto postupují na pokyn svých státních zastupitelství DI KO, DI MB, DI PVJ, DI PVZ, DI PB a DI RA, tedy větší část Dopravních inspektorátů. Vysvětlením zde je to, že přečin vyšel najevo právě díky spáchání dopravní nehody, která je zde jako přitěžující okolnost, při rozhodnutí soudu.

9.3 Postup při přečinu Ublížení na zdraví z nedbalosti

Provedeným průzkumem bylo zjištěno, že největší rozdíly panují v případě přečinu ublížení na zdraví, a to zejména v tom, jakým způsobem je určena přesná povaha zranění a dle toho i právní kvalifikace dopravní nehody.

Nejčastějším postupem je v případě dopravní nehody se zraněním, které prvotně není přesněji určeno takový, že je dopravní nehoda vedena od počátku jako přestupek a jsou prováděny úkony zejména podle zákona o Policii ČR. Rozsah zranění je zjišťován především z lékařských zpráv, které dodá přímo poškozený a k nim si policejní orgán vyžádá „velkou lékařskou zprávu“, což je vyjádření ošetřujícího, či praktického lékaře k předem definovaným otázkám ohledně doby léčení, průběhu léčení, rozsahu zranění, či možnosti trvalých následků. Tato lékařská zpráva je vyžadována formou odborného vyjádření dle zákona o Policii ČR⁸⁴. Po doručení vypracovaného odborného vyjádření je stále potřeba z jeho obsahu určit povahu zranění, k čemuž se užívá tzv. konzultací se soudním znalcem. Tato konzultace se provádí většinou telefonicky a to s některým z domluvených soudních znalců v oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, který po sdělení základních informací o průběhu dopravní nehody a přečtení vyhotovené lékařské zprávy rozhodne, o jaký druh zranění se dle něho jedná. O konzultaci se poté sepiše Úřední záznam, který slouží jako podklad pro případné zahájení úkonů v trestním řízení. Tento postup volí DI NB, DI PVJ, DI BE a DI KO, které poté v trestním spisu

⁸⁴ § 67 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

pro přečin ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 148 odst. 1 tr. zákoníku ke zranění nezajišťují žádné další podklady a soud, či státní zástupce na základě těchto podkladů rozhodne.

Podobný postup má i DI ME a DI MB, které však provádějí konzultaci s uvedeným soudním znalcem na základě lékařských zpráv předložených poškozeným, nejčastěji dle propouštěcí zpráv z hospitalizace, kdy v případě, že soudní znalec zranění zhodnotí jako „prostou újmu“, tedy zranění naplňující popisovaný přečin, jsou ve věci zahájeny úkony trestního řízení a poté je ošetřující, či praktický lékař vyzván k vypracování „velké lékařské zprávy“ formou odborného vyjádření dle tr. řádu⁸⁵. Obsah této zprávy je poté znovu konzultován a v případě, že soudní znalec uvede shodný druh zranění, postačuje toto státnímu zástupci k dalšímu rozhodování ve věci.

Některá oddělení při dopravních nehodách, kde je evidentně zranění, tedy, kde je osoba odvezena do nemocnice a není ihned propuštěna bez zranění, zahajují úkony tr. řízení okamžitě. Pro zjištění rozsahu zranění poté využívají odborné vyjádření dle § 8 odst. 1 tr. řádu (DI RA, DI KH), případně ve věci ihned přibírají znalce dle § 105 odst. 1 tr. řádu (DI PB, DI PVZ).

Poslední oddělení a to DI BN má postup úplně odlišný. Řízení vedou od počátku jako přešůpek, kdy provedou výslech poškozeného⁸⁶ a zajistí od něho lékařské zprávy. Obsah lékařských zpráv však nekonzultují se soudním znalcem, nýbrž s vedením dopravního inspektorátu, případně s vedením Územního odboru Beroun a poté se státním zástupcem OSZ Beroun, který dozoruje trestné činy v dopravě a ten rozhodne, zda zranění naplňuje znaky ublížení na zdraví, či nikoliv. V trestním spise je poté jako podklad kromě lékařských zpráv Úřední záznam o konzultaci se státním zástupcem.

9.4 Praxe s vedením spisu ve zkráceném přípravném řízení v případě přibrání znalce

Jak již bylo uvedeno v kapitole č. 7, nastává často otázka, zda v případě vyžádání znaleckého posudku lze věc ukončit ve zkráceném přípravném řízení.

⁸⁵ § 8 odst. 1 tr. řádu

⁸⁶ § 61 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Většina okresních státních zástupců zastává názor, že v případě nutnosti vyžádat ve věci znalecký posudek, nelze již věc dále vést v ZPŘ. Předávat poté věc na SKPV do vyšetřování musí zejména DI BE, DI KO, DI ME a DI PVJ. Některá oddělení mohou i v případě přibrání znalce konat ZPŘ, ale pouze u některých druhů znaleckých posudků a to posudků na zjištění přesného rozsahu zranění u ublížení na zdraví z nedbalosti a to DI BN, DI MB a DI RA.

Zbylé tři dopravní inspektoráty (DI KH, DI PB a DI PVZ) mají v tomto ohledu ruce daleko volnější, kdy mohou běžně vést ZPŘ i v případě přibrání znalce, ale pouze v případě, že znalecký posudek nebude neúměrně prodlužovat přípravné řízení, tedy pokud policejní orgán stihne podezřelému sdělit podezření z daného přečinu ve lhůtě do dvou měsíců⁸⁷, bez nutnosti tuto lhůtu prodloužit.

⁸⁷ § 159 odst. 1 písm. a) tr. řádu

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo seznámit čtenáře se základy zkráceného přípravného řízení ve vztahu k trestným činům v dopravě. Myslím, že tento cíl byl naplněn a věřím, že tato práce má čtivou formu a je díky ní tento druh trestního řízení srozumitelnější. Podrobně jsou rozepsány nejčastější TČ v dopravě a základní postup při jejich zpracování. Problematika zkráceného přípravného řízení je u Policie České republiky velmi diskutované téma, jelikož je snaha touto formou zpracovávat co největší množství skutků.

Jak ukazuje praktická část práce, postup policejních orgánů při konání ZPŘ je často velmi rozdílný a to nejen v rámci celé republiky, ale i jednotlivých Dopravních inspektorátů. Vedlejším cílem této práce bylo porovnání jednotlivých postupů u předem stanovených kritérií, která jsou zásadní při zpracování těchto TČ. Informace, které mi při provádění šetření na jednotlivých DI sdělili zpracovatelé TČ v dopravě však nelze interpretovat na veškeré skutky, vždy se najdou případy vyžadující speciální postupy. Například u dopravní nehody pod vlivem alkoholu, kdy pachatel po deliktu požije další alkohol nelze na žádném z DI zpracovat pouze na podkladě dechových zkoušek, či některá zranění u dopravních nehod s ublížením na zdraví vyžadují provedení znaleckého posudku, bez kterého nelze zranění jinak zhodnotit.

Tato práce si neklade za cíl postup policejních orgánů sjednotit, ani přednést nejlepší postup pro zpracování, jelikož k tomuto ani nejsem oprávněn. Postup zpracovatelů TČ, nejen v dopravě, může určit jen a pouze dozorující státní zástupce, případně jeho nadřízené orgány. Policejní orgán může změnu dílčích postupů ovlivnit pouze cestou nadřízených služebních funkcionářů, kteří by u státního zástupce mohli argumentovat případné změny postupu.

Sepsání této práce a provedení uvedeného průzkumu pro mě samotného bylo velmi inspirující, i přesto, že jsem byl přesvědčen o tom, že ve zpracování na jednotlivých odděleních je velký rozdíl, zjistil jsem, jak velké tyto rozdíly jsou.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád. Komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017. ISBN 978-80-7552-600-7
2. *Poradce č. 4/2017 - Trestní zákoník.* Český Těšín: Poradce, 2017. ISBN 771-2112-431-7304.
3. *Poradce č. 5-6/2018 - Trestní řád.* Český Těšín: Poradce, 2018. ISBN 771-5579-425-7852.
4. Novotný, F. a kol.: *Praktikum trestního práva hmotného*, 2. vydání Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o, 2010, ISBN 978-80-7380-252-3
5. STRAUS, J. a kol.: *Kriminalistická taktika.* 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o, 2008, ISBN 978-80-7380-095-6
6. ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář.* 7. vydání. Praha: C. H. Beck 2013

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. ČESKO. Usnesení č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod ČR
3. ČESKO (ČESKOSLOVENSKO) Zákon č. 140/1961 Sb., Trestní zákon
4. ČESKO (ČESKOSLOVENSKO). Zákon č. 141/1961 Sb., Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád)
5. ČESKO (ČESKOSLOVENSKO). Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících
6. ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu)
7. ČESKO. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)
8. ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže
9. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
10. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník

11. ČESKO. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim
12. ČESKO. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů)
13. ČESKO. Zákon č. 250/2016, o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
14. ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
15. ČESKO, VLÁDA. Nařízení vlády č. 41/2014 Sb., o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

1. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 160/2009, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu
2. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Police české republiky v trestním řízení,
3. Znalecký posudek vypracovaný Psychiatrickou nemocnicí Bohnice k trestní věci vedené Krajským soudem v Plzni pod č.j. 7 To 269/2014,
4. Sdělení Okresního státního zastupitelství Praha – západ pod č.j. SPR 219/2016,

Seznam zkratek

Při sepisování této bakalářské práce byly použity následující, běžně užívané zkratky

- DI - Dopravní inspektorát
- DI BE - Dopravní inspektorát Benešov
- DI BN - Dopravní inspektorát Beroun
- DI KO - Dopravní inspektorát Kolín
- DI KH - Dopravní inspektorát Kutná Hora
- DI ME - Dopravní inspektorát Mělník
- DI MB - Dopravní inspektorát Mladá Boleslav
- DI PB - Dopravní inspektorát Příbram
- DI PVJ - Dopravní inspektorát Praha venkov – Jih
- DI PVZ - Dopravní inspektorát Praha venkov – Západ
- SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování
- tr. řád - Zákon č. 141/1961 Sb., Zákon o trestním řízení soudním
- tr. zákoník- ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník
- TČ – Trestný čin
- ZPŘ – Zkrácené přípravné řízení

Seznam listinných příloh

Příloha č. I – Vzor záznamu o sdělení podezření

Příloha č. II – Vzor protokolu o výslechu podezřelého

Příloha č. III - Vzor zprávy o výsledku zkráceného přípravného řízení

Příloha č. IV – Vzor návrhu na potrestání

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Mělník
Dopravní inspektorát
Bezručova 2796, 276 58 Mělník

Č. j. KRPS-7654321-4/TČ-2019-010606

Mělník 1. ledna 2019

Počet stran: 1

Záznam o sdělení podezření

Podle § 179b odst. 3 trestního řádu sděluji podezření osobě

Jan NOVÁK nar. 01. 03. 1989 v MĚLNÍK, trv. bytem PRAŽSKÁ 234, 276 01 MĚLNÍK

z přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku

neboť je na základě skutečností zjištěných v rámci silniční kontroly dostatečně odůvodněn závěr, že jste dne 1. 1. 2019 v době okolo 12:00 hodin řídil v obci Mělník po ulici Bezručova, ve směru od ulice Nemocniční k ulici Vodárenská osobní automobil Škoda Octavia rz 1A1 1111 a to přesto, že máte Okresním soudem v Mělníku uložen mimo jiné trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel od 1. 2. 2018 do 1. 2. 2020, o kterém jste věděl.

S vozidlem Škoda Octavia jste byl hlídkou Policie ČR, DI Mělník zastaven a kontrolován na ulici Bezručova v Mělníku, u č.p. 1122, kde jste při silniční kontrole předložil pouze občanský průkaz a doklady od vozidla. Řidičský průkaz jste nepředložil, neboť nejste jeho držitelem. Lustrací Vaší osoby bylo zjištěno, že jste veden jako neřidič s platnou blokadou ŘO a platným zákazem řízení motorových vozidel, který Vám uložil Okresní soud v Mělníku pod č.j.:1 T 11111/2017, který je platný od 1. 2. 2018 do 1. 2. 2020 a o kterém jste věděl.

Tímto jednáním jste mohl naplnit skutkovou podstatu výše uvedeného přečinu, jelikož jste mařil výkon rozhodnutí Okresního soudu v Mělníku, tím, že jste vykonával činnost, která Vám byla takovým rozhodnutím zakázána a pro kterou Vám bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu, čímž jste poškodil veřejný zájem.

nrap. Petr PAVLÍK
vrchní inspektor

Záznam o sdělení podezření převzal:

Jan NOVÁK

Dne 1.1.2019 v 13:30 hod.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Mělník
Dopravní inspektorát
Bezručova 2796, 276 58 Mělník

Č. j. KRPS-7654321-5/TČ-2019-010606

Mělník 1. ledna 2019

Počet stran: 4

Protokol o výsledku osoby podezřelé ve smyslu § 179b odstavce 3 trestního řádu

V **Mělník** dne **01.01.2019** v **13:45** hodin byl zahájen výslech podezřelého

Jméno, příjmení: **Jan NOVÁK**
Dřívější příjmení: **NOVÁK**
Místo narození, okres, kraj: **MĚLNÍK, okr. MĚLNÍK**
Datum narození: **01.03.1989**
Průkaz **200200002** státní příslušnost: **CZE**
totožnosti:
Národnost: osobní stav: **svobodný**
Trvalý pobyt:
PRAŽSKÁ 234, 276 01 MĚLNÍK tel.: 777777777
Zdržuje se:
tel.:
Adresa pro účely doručování:
tel.: **dtto**
Datová schránka:
Státní zaměstnanec dle zákona č. 234/2014 Sb.: **NE**
Adresa zaměstnavatele: **OSVČ v oboru stavitelství**
Zaměstnání a postavení v něm: **dělník**
Místo zaměstnání: **celá ČR**
Počet zaměstnání v posledních dvou letech: **stále toto zaměstnání**
Vzdělání: **středoškolské**
Majetkové poměry: **majetný**
Čistý měsíční příjem: **25 tisíc Kč**
Otec: **Jan NOVÁK**
Matka: **Jana NOVÁKOVÁ (roz. NOVÁ)**
Manžel (druh): **svobodný**
Sourozenci: **žádné**
Děti: **syn**
V minulosti vyslýchán pro trestný čin: **274 odst. 1 a 2 písm. a), § 274 odst. 1 kolikrát 2**
Dřívější tresty: **zákaz činnosti, peněžitý trest**
Podezřelému byl doručen záznam o sdělení podezření z přečinu podle § **337 odst. 1 písm. a)** trestního zákoníku dne **1. ledna 2019**

Poučení podezřelého:

Podle § 33 odst. 1 trestního řádu máte právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se vám kladou za vinu a důkazům o nich, nejste však povinen vypovídat. Můžete uvádět okolnosti a důkazy sloužící k vaší obhajobě, činit návrhy, podávat žádosti a opravné prostředky. Máte právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůžete radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Můžete žádat, abyste byl vyslýchán za účasti svého obhájce, a aby se obhájce zúčastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165 trestního řádu). Jste-li ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody, můžete s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby.

Podle § 33 odst. 5 trestního řádu, v případě zatčení či zadržení, máte právo na naléhavou lékařskou pomoc. Dále máte právo nechat vyrozumět konzulární úřad a rodinného příslušníka nebo jinou fyzickou osobu, u nichž uvedete údaje potřebné k vyrozumění. Na svobodě můžete být omezen 24 hodin u zatčení a 48 hodin u zadržení. Po uplynutí těchto lhůt musíte být propuštěn nebo odevzdán soudu.

Podle § 34 odst. 1 trestního řádu je oprávněn obviněného zastupovat opatrovník obviněného, který je omezen ve svéprávnosti, zejména zvolit mu obhájce, činit za obviněného návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se těch úkonů, kterých se podle zákona může zúčastnit obviněný. Ve prospěch obviněného může opatrovník tato práva vykonávat i proti vůli obviněného.

Podle § 91 odst. 1 trestního řádu, je-li vedeno řízení pro trestný čin, u něhož lze sjednat dohodu o vině a trestu, může podezřelý za přítomnosti obhájce sjednat se státním zástupcem dohodu o vině a trestu, kterou schvaluje soud. Je-li sjednána dohoda o vině a trestu, podezřelý se vzdává práva na projednání věci v hlavním líčení a práva podat odvolání proti rozsudku, kterým soud schválil dohodu o vině a trestu, s výjimkou případu, kdy takový rozsudek není v souladu s dohodou o vině a trestu, s níž souhlasil.

Podle § 92 odst. 2 trestního řádu máte možnost se k podezření podrobně vyjádřit, zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem podezření, uvést okolnosti, které jej zeslabují či vyvracejí a nabídnout o nich důkazy.

Podle § 92 odst. 3 trestního řádu Vám mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporů. Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností; nesmí v nich být naznačeno, jak na ně odpovědět.

Podle § 93 odst. 1 trestního řádu vám může být dovoleno, aby dříve než dáte odpověď, jste nahlédl do písemných poznámek, které musíte vyslýchajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí.

Podle § 33 odst. 2 trestního řádu osvědčíte-li, že nemáte dostatek prostředků, abyste si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že máte nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu. Podle § 33 odst. 3 trestního řádu podáváte v přípravném řízení návrh na rozhodnutí o obhajobě bezplatné nebo za sníženou odměnu včetně příloh, jimiž prokazujete jeho důvodnost, prostřednictvím státního zástupce, v řízení před soudem pak prostřednictvím soudu, který koná řízení v prvním stupni.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu máte za povinnost uvést adresu pro účely doručování písemností určených k vašim rukám.

Podle § 157a odst. 1 trestního řádu máte právo kdykoli v průběhu přípravného řízení žádat státního zástupce, aby byly odstraněny průtahy v řízení nebo závady v postupu policejního orgánu.

Podle § 165 odst. 1 trestního řádu se můžete se souhlasem policejního orgánu zúčastnit vyšetřovacích úkonů a klást otázky vyslýchaným svědkům.

Podle § 95 odst. 2 trestního řádu máte právo, aby Vám po skončení výslechu byl protokol předložen k přečtení, nebo požádáte-li o to, aby Vám byl přečten. Máte právo žádat, aby byl protokol doplněn nebo aby v něm byly provedeny opravy v soulase s vaší výpovědí. Podle § 95 odst. 3 trestního řádu protokol o výslechu, který byl prováděn bez přibrání zapisovatele, je nutno před podpisem předložit k přečtení nebo přečíst za přítomnosti nezúčastněné osoby. Máte-li proti obsahu protokolu námitky, je nutno je projednat v přítomnosti přibrané osoby a výsledek pojmout do protokolu.

Podle § 66 odst. 1 trestního řádu Vás dále poučuji o tom, že kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení, nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu, může být v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 345 odst. 1 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu, podle § 345 odst. 2 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu v úmyslu přivodit mu trestní stíhání.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu máte právo užívat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o kterém uvedete, že jej ovládáte.

Podle § 28 odst. 1 trestního řádu neuvedete-li jazyk, který ovládáte, nebo uvedete-li jazyk či dialekt, který není jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem a pro takový jazyk nebo dialekt není zapsána žádná osoba v seznamu tlumočnicků, ustanoví vám orgán činný v trestním řízení tlumočnicka pro jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem. Využijete-li právo uvedené v § 2 odst. 14 trestního řádu, přibraný tlumočnick přetlumočí na vaši žádost i vaši poradu s obhájcem v průběhu procesních úkonů.

Podle § 28 odst. 2 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba podezřelému písemně přeložit usnesení o zahájení trestního stíhání, usnesení o vazbě, usnesení o nařízení pozorování podezřelého ve zdravotnickém ústavu, obžalobu, dohodu o vině a trestu a návrh na její schválení, návrh na potrestání, rozsudek, trestní příkaz, rozhodnutí o odvolání a o podmíněném zastavení trestního stíhání; to neplatí, jestliže podezřelý po poučení prohlásí, že porušení překladu takového rozhodnutí nepožaduje.

Podle § 28 odst. 4 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba podezřelému písemně přeložit i písemnost neuvedenou v odstavci 2, je-li to zapotřebí pro zaručení spravedlivého procesu, zejména pro řádné uplatnění práva na obhajobu, a to v rozsahu určeném policejním orgánem činným v trestním řízení, který je zcela nezbytný k seznámení podezřelého se skutečnostmi, které jsou mu kladeny za vinu. Namísto písemného překladu podle věty první lze písemnost nebo její podstatný obsah přetlumočit. O nevyhovění odůvodněného návrhu podle odstavce 4, rozhodne orgán činný v trestním řízení, který řízení vede, usnesením.

Podle § 28 odst. 6 trestního řádu, za podmínek uvedených v odstavci 1, je třeba osobě, která je zatčena či zadržena, bez zbytečného odkladu přeložit též poučení o jejích právech (§ 33 odst. 6 a § 76 odst. 5 trestního řádu).

Podle § 179b odstavec 5 trestního řádu může státní zástupce ve zkráceném přípravném řízení s podezřelým sjednat dohodu o vině a trestu (na podmínky a postup při jejím sjednávání se použije ustanovení § 175a trestního řádu).

Podle § 179g odst. 1 trestního řádu v řízení o přečinu může se souhlasem podezřelého namísto podání návrhu na potrestání státní zástupce rozhodnout o tom, že se podání návrhu na potrestání podmíněně odkládá, jestliže se podezřelý z trestného činu doznal, nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu, nebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, nebo vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání a vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

Podle § 179g odst. 2 trestního řádu, je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného trestného činu, okolnostmi spáchaní trestného činu anebo poměry podezřelého, státní zástupce rozhodne o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání pouze tehdy, pokud podezřelý splní podmínky uvedené v § 179g odst. 1 trestního řádu a zaváže se, že se během zkušební doby zdrží určité činnosti, v souvislosti s níž se dopustil trestného činu, nebo složí na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti trestného činu a vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

Vyjádření podezřelého k poučení:

Před započítím výslechu jsem byl vyslychajícím poučen o svých právech, poučení jsem v plném rozsahu porozuměl.

Zvláště jsem byl poučen o svém právu podle § 33 odst. 1 trestního řádu k věci nevypovídat, k tomuto poučení uvádím, že svého práva **nevyužívám** a vypovídat **chci a budu**.

Dále jsem byl zejména poučen o následcích křivého obvinění podle § 345 trestního zákoníku, toto poučení беру na vědomí a jsem si vědom možných důsledků.

Obhájce si nevolím.

Vyjádření podezřelého k osobě:

Jak je již uvedeno jmenuji se Jan Novák, nar. 1.3.1989 v MĚLNÍK, trvale se zdržuji na trvalé adrese v obci Mělník, ul. Pražská č.p. 234. Na této adrese zároveň i přebírám veškerou korespondenci. E-mail na mou osobu je Jan.Novak@seznam.cz. Poučení jsem porozuměl a nežádám dalšího vysvětlení, obhájce si nevolím. Dále jsem byl

poučen o poskytování informací o trestním řízení a osobách na něm zúčastněných, kterému rozumím. Rozumím tomu, co je uvedené v Záznamu o sdělení podezření, který jsem obdržel dnešního dne, před započítím výslechu na DI Mělník a s obsahem sdělení plně souhlasím a nemám výhrad. Všem poučením jsem porozuměl, nežádám dalšího vysvětlení a k celé věci chci a budu vypovídat. Jsem srozuměn s tím, že spisový materiál bude postoupen Okresnímu státnímu zastupitelství v Mělníku a o tomto žádám vyrozumění. Platím výživné na nezaopatřeného syna ve věku 3 let, měsíční platba je domluvena a soudně potvrzena na 3.000. Mám hypotéku ve výši 600 000 Kč s měsíční splátkou asi 10 000 Kč. V bankrotu, insolvenci, ani úpadku nejsem. Jsem schopen uhradit případný peněžitý trest a žádám o něj namísto uložení podmínky.

Vyjádření podezřelého k věci:

Jak je uvedeno v záznamu o sdělení podezření, dnes jsem řídil po Mělníku své vlastní vozidlo Škoda Octavia rz 1A1 1111. S tímto vozidlem jsem jel z místa mého trvalého bydliště v ulici Pražská do obchodního domu v ulici Vodárenská, na nákup. O tom, že mám vysloven platný zákaz řízení, vím, snažím se jej dodržovat, ale dnes jsem potřeboval nakoupit suroviny na oběd. Zákaz řízení, který je mi uložen, vydal Okresní soud v Mělníku a to za řízení pod vlivem alkoholu, rozhodnutí jsem obdržel formou trestního příkazu někdy v lednu loňského roku. Dnešní den, při řízení vozidla jsem byl ve vozidle sám, při jízdě jsem byl připoután a během jízdy nedošlo k žádné dopravní nehodě, ani k žádné škodě. Více nemám co k věci uvést, ke spáchání tohoto činu se doznávám.

Po poučení prohlašuji, že souhlasím s postupem dle § 179g odst. 1 tr. řádu.

To je vše co jsem chtěl k věci uvést, protokol mi byl hlasitě diktován a souhlasí s mou výpovědí, po skončení protokolace jsem měl možnost si jej znovu pozorně pročíst, s jeho obsahem souhlasím, nežádám v něm žádných změn ani doplnění a jako správný jej podepisuji dne 01.01.2019 v 14:22 hodin.

nrap. Petr PAVLÍK
vrchní inspektor

podezřelý
Jan NOVÁK

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Mělník
Dopravní inspektorát
Bezručova 2796, 276 58 Mělník

Č. j. KRPS-7654321-18/TČ-2019-010606

Mělník 7. ledna 2019
Počet stran: 1

Okresní státní zastupitelství Mělník
Vodárenská 210
276 75 Mělník
0 ZK-212/2018

Zpráva o výsledku zkráceného přípravného řízení

Podle § 179c odstavec 1 trestního řádu předkládám zprávu o výsledku zkráceného přípravného řízení proti podezřelému

Jan NOVÁK nar. 1.3.1989 v MĚLNÍK, trv. bytem PRAŽSKÁ 234, 276 01 MĚLNÍK

z přečinu

maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku

kterého se dopustil tím, že dne 1. 1. 2019 v době okolo 12:00 hodin řídil v obci Mělník po ulici Bezručova, ve směru od ulice Nemocniční k ulici Vodárenská osobní automobil Škoda Octavia rz 1A1 1111 a to přesto, že má Okresním soudem v Mělníku uložen mimo jiné trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel od 1. 2. 2018 do 1. 2. 2020, o kterém věděl.

S vozidlem Škoda Octavia byl podezřelý Novák zastaven a kontrolován hlídkou Policie ČR,

DI Mělník na ulici Bezručova v Mělníku, u č.p. 1122, kde při silniční kontrole předložil pouze občanský průkaz a doklady od vozidla. Řidičský průkaz nepředložil, neboť není jeho držitelem. Lustrací podezřelého bylo zjištěno, že je veden jako neřidič s platnou blokácí ŘO a platným zákazem řízení motorových vozidel, který mu uložil Okresní soud v Mělníku pod č.j.:1 T 11111/2017, který je platný od 1. 2. 2018 do 1. 2. 2020 a o kterém prokazatelně věděl, rozhodnutí ve formě trestního příkazu převzal do vlastních rukou a zároveň se k tomu, že o zákazu činnosti ví, doznal v provedeném výsledku podezřelého.

Tímto jednáním mohl podezřelý Jan Novák naplnit skutkovou podstatu výše uvedeného přečinu, jelikož mařil výkon rozhodnutí Okresního soudu v Mělníku, tím, že vykonával činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána a pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu, čímž poškodil veřejný zájem.

Podezření odůvodňují tyto důkazy:

Úřední záznam hlídky DI Mělník, Trestní příkaz OS v Mělníku s doručenkou, Opis z RT, Výpis z EKŘ

Postavení podezřelého v dalších trestních věcech.

není v současné době stíhán pro jinou trestnou činnost

nprap. Petr PAVLÍK
vrchní inspektor

za policejní orgán:
npor. Mgr. Tomáš Černý
komisař

OKRESNÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ V MĚLNÍKU

Vodárenská 210, 276 75 Mělník

tel.: 315 617 011 fax: 315 622 497 e.mail: ID datové schránky: fw8ahtk

Okresnímu soudu

ZK

12345/2019

v Mělníku

Návrh na potrestání

Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mělníku podává podle § 179c odst. 2 písm. a) tr. řádu návrh na potrestání na podezřelého

Jana NOVÁKA,

nar. 1. 3. 1989 v Mělníku, trvale bytem Pražská 234, 276 01 Mělník, zaměstnáním OSVČ v oboru stavebnictví,

ž e

dne 1.1. 2019 kolem 12.00 hod. v obci Mělník, soudní obvod Mělník, řídil po pozemní komunikaci ulice Bezručova, směrem k ulici Vodárenská osobní motorové vozidlo tov. zn. Škoda Octavia rz: 1A1 1111, přesto, že mu byl trestním příkazem Okresního soudu v Mělníku ze dne 1.1. 2017, sp.zn. 1 T 11111/2017, pravomocným dne 1. 2. 2018, uložen mj. trest zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 24 měsíců, který dosud nevykonal, a o němž věděl,

t e d y

mařil výkon rozhodnutí soudu a jiného orgánu veřejné moci tím, že vykonával činnost, která mu byla takovými rozhodnutími zakázána,

t í m s p á c h a l

přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku.

Navrhuji u hlavního líčení provedení těchto důkazů:

- 1) jako svědky dle § 101 tr. řádu vyslechnout prap. Pavlíka, prap. Čecha č.l. 8,
- 2) podle § 213 tr. řádu předložit stranám k nahlédnutí trestní příkaz OS Mělník s kopií doručky č.l. 9, 10, výpis z evidenční karty řidiče č.l. 14, opis z rejstříku trestů č.l. 15, opis z evidence přestupků č.l. 16, zprávu o pověsti č.l. 23,

V Mělníku dne 10. 1. 2019

Státní zástupce OSZ Mělník :
JUDr. Tomáš **N ě m ě c**

Příloha č. IV